

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra informačních technologií

Bakalářská práce

Sdílená ekonomika v hlavním městě České republiky

Klára Zinkaizlová

© 2022 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Klára Zinkaizlová

Ekonomika a management
Provoz a ekonomika

Název práce

Sdílená ekonomika v hlavním městě České republiky

Název anglicky

Sharing Economy in the capital of Czech Republic

Cíle práce

Cílem práce je zjistit, potenciál pro vstup na trh s novým podnikáním v oblasti sdílené ekonomiky demonstrováné na analýze již fungujícího podniku. V teoretické části bude vyhodnocena sdílená ekonomika jako ekonomický směr a zjištění hlavních zástupců sdílené ekonomiky v hlavním městě České republiky. V praktické části bude pomocí ekonomických metod a vyhodnocení legislativních nařízení připravena analýza již fungujícího podniku na poli sdílené ekonomiky.

Metodika

Teoretická část se bude skládat z informací získaných z odborných zdrojů jako např. historie a vznik sdílené ekonomiky v ČR, legislativní hledisko atd., dále bude obohacena o oficiální informace od firem, které provozují sdílenou ekonomiku u nás.

Praktická část se bude zabývat analýzou podnikání v oblasti sdílené ekonomiky. Budou využity poznatky z již fungujícího podniku. V analýze bude zjišťováno postavení již fungujícího podniku na trhu, legislativní hledisko, analýza trhu, finanční analýza a následně vyhodnocován potenciál pro vstup na trh s novým podnikem.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

Sdílená ekonomika, sdílení, ekonomika, pronájem, internet

Doporučené zdroje informací

CANTWELL, M. Vydělávejte na tom, co vás baví, a žijte podle svého. Grada Publishing a.s., 2015. ISBN 978-80-247-5420-8

ERISMAN, C. Alibaba.com – Příběh největšího on-line tržiště světa. Aligier, 2016. ISBN 978-80-904895-7-8

GANSKY, L. The Mesh-Why the future of Business is Sharing. Portfolio, 2012. ISBN 978-1591844303

JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. Strategický marketing: strategie a trendy. Praha: Grada, 2013 ISBN 978-80-247-4670-8

STEPHANY, Alex. The Business of Sharing: Making it in the New Sharing Economy. Springer, 2015. ISBN 978-1-137-37618-3

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Mgr. Vladimír Očenášek, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra informačních technologií

Elektronicky schváleno dne 29. 7. 2020

Ing. Jiří Vaněk, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 10. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 10. 03. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Sdílená ekonomika v hlavním městě České republiky" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.03.2022

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Mgr. Vladimíru Očenáškoví, Ph.D. za vstřícný přístup, čas a rady poskytnuté během zpracování mé práce. Dále bych chtěla poděkovat rodině, ale hlavně mému partnerovi, který mi byl po celou dobu studia velkou oporou.

Sdílená ekonomika v hlavním městě České republiky

Abstrakt

Bakalářská práce se zaměřuje na velice aktuální téma sdílené ekonomiky. Hlavním cílem práce je zjištění potenciálu pro vstup na trh s novým podnikáním, které je demonstrováno na analýze již fungujícího podniku. Dílčím cílem práce je vyhodnocení sdílené ekonomiky jako ekonomický směr, zjištění hlavních zástupců sdílené ekonomiky v Praze, pomocí ekonomických metod a legislativních nařízení analyzovat již fungující podnik v oblasti sdílené ekonomiky. Nejvyužívanější metody v bakalářské práci jsou analýza a deskripce. Práce se dělí na teoretickou a praktickou část. V teoretické části jsou popsány hlavní charakteristiky ekonomie s ohledem na vliv a podíl sdílené ekonomiky, historie sdílené ekonomiky a její rozmach v posledních letech, platformy, odvětví a subjekty sdílené ekonomiky. Významnou součástí v tomto rostoucím odvětví bylo legislativní hledisko a regulace, které postupně některé státy a města zavádějí tak aby i tento směr ekonomie měl nějaké hranice a podmínky pro fungování. Dále se teoretická část zabývá výhodami a nevýhodami využívání sdílených prostředků. V praktické části, je analyzován podnik Uber, který se zabývá přepravou osob. V analýze se nachází hlavní informace o společnosti, princip fungování, historie společnosti a informace o aplikacích společnosti Uber. V rámci zpracování ekonomické části se bakalářská práce zabývá analýzou trhu, konkurenceschopností, finanční analýzou a analýzou rizik.

Klíčová slova: Sdílená ekonomika, sdílení, ekonomika, pronájem, internet, Uber, doprava, Praha, cena, taxislužba

Sharing economy in the capital of Czech republic

Abstract

The bachelor thesis focuses on a very current topic of shared economy. The main goal of this thesis is to determine the potential for a new business demonstrated in the analysis of an existing business. The partial goal of this thesis is to evaluate the shared economy as an economic direction, the findings of the main representatives of the shared economy in Prague, using economic methods and legislative regulations to analyse an existing company in the field of shared economy. The most used methods in the bachelor thesis are analysis and description. The thesis is divided into theoretical and practical part. The theoretical part describes the main characteristics of the economy with regard to the impact and share of the shared economy, the history of the shared economy and its expansion in recent years, platforms, industries and entities of the shared economy. An important part of this growing sector was the legislative aspect and regulations, which are gradually being introduced by some states and cities so that even this direction of the economy has some boundaries and conditions for functioning. Furthermore, the theoretical part deals with the advantages and disadvantages of using shared resources. In the practical part, is analysed the Uber company. The analysis contains key information about the company, operating principle, company history and information about Uber's applications. Within the elaboration of the economic part, the bachelor thesis deals with market analysis, competitiveness, financial analysis and risk analysis.

Keywords: Sharing economy, sharing, economy, rental, internet, Uber, transport, Prague, price, taxi service

Obsah

1 Úvod.....	12
1.1 Cíl práce	13
1.2 Metodika	13
2 Teoretická východiska	14
2.1 Ekonomie	14
2.2 Mikroekonomie	14
2.3 Makroekonomie	14
2.4 Historie sdílené ekonomiky.....	15
2.5 Sdílená ekonomika	15
2.6 Rozmach sdílené ekonomiky	17
2.7 Platformy sdílené ekonomiky	17
2.8 Odvětví sdílené ekonomiky.....	18
2.9 Subjekty sdílené ekonomiky	18
2.10 Legislativní zákony související se sdílenou ekonomikou	19
2.11 Regulace sdílené ekonomiky.....	19
2.12 Daňové hledisko sdílené ekonomiky	20
2.13 Rozsah sdílené ekonomiky.....	20
2.14 Výhody sdílené ekonomie.....	20
2.15 Nevýhody sdílené ekonomie	21
2.16 Hlavní zástupci sdílené ekonomie v Praze.....	22
2.16.1 Airbnb	22
2.16.2 Uber	23
2.16.3 Bolt.....	24
2.16.4 Rekola	25
2.16.5 BeRider	25
2.16.6 Lime	25
2.16.7 Zonky	25
2.17 Ekologie ve sdílené ekonomice.....	26
2.18 Dopady COVID-19	26
3 Vlastní práce	27
3.1 Úvod vlastní práce.....	27
3.2 Společnost Uber	27
3.3 Aplikace společnosti Uber	29
3.4 Legislativní regulace sdílené přepravy osob v České republice	31
3.5 Analýza trhu	32
3.5.1 Využití Uber v Praze.....	32

3.5.2	Konkurence společnosti Uber v Praze	34
3.6	Finanční analýza podniku Uber.....	36
3.6.1	Velikost podniku	36
3.6.2	Likvidita podniku.....	36
3.6.3	Kapitál podniku.....	36
3.6.3.1	Překapitalizování/Podkapitalizování	36
3.6.4	Ukazatele rentability	37
3.6.5	Koeficient samofinancování a věřitelského rizika	37
3.6.5.1	Koeficient samofinancování	37
3.6.5.2	Koeficient věřitelského rizika.....	37
3.6.6	Úrokové krytí a zatížení	37
3.6.6.1	Úrokové krytí.....	37
3.6.6.2	Úrokové zatížení.....	38
3.6.7	Shrnutí finanční analýzy	38
3.7	Analýza rizik	38
4	Výsledky a diskuse	41
5	Závěr.....	42
6	Seznam použitých zdrojů.....	44
7	Přílohy	48

Seznam obrázků

Obrázek 1-Aplikace Airbnb (vlastní zpracování)	23
Obrázek 2-Aplikace Uber pro uživatele (vlastní zpracování).....	24
Obrázek 3-Aplikace Uber pro řidiče (Uber.com, 2018)	30
Obrázek 4-Aplikace Waze (vlastní zpracování)	30
Obrázek 5-Hlavní trasy řidičů a nejvytíženější body společnosti Uber (Analýza sdílené ekonomiky a digitálních platforem, 2017)	33
Obrázek 6-SWOT analýza podniku Uber (vlastní zpracování)	40

Seznam tabulek

Tabulka 1-Ceník služeb Uber (Ubertaxi.cz, 2021)	28
Tabulka 2-Využití služeb Uber v Praze (Analýza sdílené ekonomiky a digitálních platforem, 2017).....	32
Tabulka 3-Srovnání služeb Uber, Liftago a Bolt(Taxify) (Ubertaxi.cz, 2021).....	34
Tabulka 4-Schéma SWOT analýzy (vlastní zpracování).....	38

Seznam grafů

Graf 1-Počet uživatelů služby Uber na celém světě v rozmezí let 2017-2020 v mil. (Statista.com, 2021)	28
Graf 2-Odhady podílů na trhu v Praze v sektoru služeb typu taxi podle odhadu řidičů a expertního odhadu (Analýza sdílené ekonomiky a digitálních platforem, 2017).....	35

Seznam použitých zkratk

HDP – Hrubý domácí produkt

ČVUT – České vysoké učení technické v Praze

P2P – Peer to peer

GPS – Global Positioning System

ČR – Česká republika

1 Úvod

Nacházíme se v době kdy úspora finančních prostředků a času se stávají jednou z hlavních priorit pro většinu světové populace. Především díky nezadržitelnému pokroku v oblasti moderních technologií a digitalizace veškerých možných procesů a každodenních situací se toto nevyhnulo ani oboru ekonomiky. V důsledku pokroku doby 21. století se myšlenky na sdílenou ekonomiku a využívání veškerých benefitů zejména úspory nákladů spojených s pořízením konkrétního majetku a časovou flexibilitou začaly uskutečňovat. Spoluspotřebitelství se stalo skutečností a každý z nás může tyto možnosti ve svém životě využít.

Samozřejmě nic z toho by nebylo možné bez vzniku internetu a k tomu navazujícímu pokroku internetových technologií, který začíná prvním počítačem a prozatím končí u smartphonů s mobilním internetem, jenž nám umožňuje uskutečňovat obchod z jakéhokoliv místa bez nutnosti fyzické přítomnosti druhé osoby. Tento trend velice povznesla také sociální media, které nám poskytují okamžitou interakci mezi poptávajícím a nabízejícím subjektem a zároveň nám dávají možnost oslovení velké masy lidí.

Myšlenka, že například přepravní společnosti mohou mít zisk, bez toho, aniž by vlastnily jediné auto, zní podivně, ale je to realita a budoucnost obchodu. Většinu věcí, nevyužíváme stoprocentně celý den, například auto vás doveze do práce a potom zpět, ale zbytek času jen stojí zaparkované, takže můžete nabídnout své auto v době, kdy ho nepotřebujete, a mít z toho zisk, což může pokrýt část pořizovacích nákladů nebo nákladů na údržbu. Můžeme se rozhodnout pro krátkodobý nebo dlouhodobý pronájem zboží, nemovitostí a dopravních prostředků podle vašich možností.

Sdílená ekonomika se stala velkým trendem i díky tomu, že se lidé více zajímají o ekologii a snížení čerpání neobnovitelných zdrojů. Ovšem také i za účelem zisku, jelikož lidé díky dostupným technologiím mohou vše řešit v reálném čase s minimální námahou a náklady. Velikou roli v tomto ohledu hraje důvěra a celistvost společnosti. Většinu informací získáváme ze sociálních sítí, kde se prostě nedá ověřit jejich spolehlivost.

Spoluspotřebitelství není ničím novým, principy můžete dohledat i v historii, kdy nebyla jiná možnost než sdílet společné zdroje, například v rámci rodiny.

1.1 Cíl práce

Cílem práce je zjistit, potenciál pro vstup na trh s novým podnikáním v oblasti sdílené ekonomiky demonstrováné na analýze již fungujícího podniku. V teoretické části je vyhodnocena sdílená ekonomika jako ekonomický směr a zjištěny hlavní zástupci sdílené ekonomiky v hlavním městě České republiky. V praktické části je pomocí ekonomických metod a vyhodnocením legislativních nařízení připravena analýza již fungujícího podniku na poli sdílené ekonomiky.

1.2 Metodika

Teoretická část se skládá z informací získaných z odborných zdrojů jako např. historie a vznik sdílené ekonomiky v ČR, legislativní hledisko atd. Dále je obohacena o oficiální informace od firem, které provozují sdílenou ekonomiku u nás.

Praktická část se zabývá analýzou podnikání v oblasti sdílené ekonomiky. Jsou využity poznatky z již fungujícího podniku. V analýze je zjištěno postavení již fungujícího podniku na trhu, legislativní hledisko, analýza trhu, finanční analýza a následně vyhodnocen potenciál pro vstup na trh s novým podnikem.

2 Teoretická východiska

2.1 Ekonomie

V 18. století se začaly formovat definice ekonomie a proto existuje několik definic, které se formovaly časem podle vývoje společnosti.

Ekonomie je věda, která sleduje zákony chování společnosti vyplývající z propojených činností lidstva za účelem produkce bohatství, pokud tyto činnosti nejsou zaměřeny na sledování jiných cílů (Mill, J.S. 1844).

Ekonomie sleduje vzájemné působení mezi lidskou činností neboli výrobou a jak jsou tyto statky spotřebovány. Ekonomie zkoumá, jak společnosti rozhodují o využití výrobních zdrojů, které mají alternativní použití k výrobě různých komodit a jak rozhodují o jejich rozdělení mezi různé skupiny (Samuelson, P., Nordhaus W. 1991).

Mezi tři základní otázky ekonomie patří co, jak a pro koho vyrábět, kde se sleduje použití zdrojů, technologií a výrobních faktorů.

Ekonomie se dělí na mikroekonomii, která se zabývá chováním jednotlivců, domácností, firem a státu, a na makroekonomii, která zkoumá ekonomii jako celek.

2.2 Mikroekonomie

Mikroekonomie se zabývá dílčími subjekty ekonomiky. Mezi nejvýznamnější subjekty patří domácnosti a firmy. Zkoumá vytváření cen, konkurenci a efektivnosti. Dále se zabývá rovnováhou nabídky a poptávky. Také zkoumá, jak velkou roli zastává stát ve vztahu k mikroekonomii a jak jí ovlivňuje.

2.3 Makroekonomie

Makroekonomie zkoumá ekonomii jako celek. Sleduje ekonomii z pohledu státu a k tomu používá několik ukazatelů jako je HDP, míra nezaměstnanosti, inflaci, platební bilanci a daně. Otázky makroekonomie jsou velmi diskutovaným tématem mezi ekonomy a politiky, protože se zabývají průběhem ekonomiky a zároveň musejí předvídat, jak se bude „dařit“ v následujících letech. Mezi nástroje ekonomiky patří fiskální a monetární politika a ekonomie vnějších vztahů (Samuelson, P., Nordhaus, W. 1991).

2.4 Historie sdílené ekonomiky

Přesný vznik sdílené ekonomiky nám není znám, ale jelikož ekonomika jako taková je zde od začátku věků, se sdílenou ekonomikou se to má nastejno. Samozřejmě dřív pojem sdílená ekonomika lidé neznali, ale princip už znám byl. Lidé principy spoluspotřebitelství používali ještě dříve, než začali obchodovat, přestože je sdílená ekonomika spíše brána jako nový koncept dnešní doby. Drobné zápůjčky, pronájmy věcí, či poskytnutí drobných služeb byly a jsou ve většině etnik zcela běžným jevem, zejména mezi příbuznými, sousedy, známými apod. (Veber a kol, 2016).

V historii bylo sdílení hojně využíváno, příkladem může být nedostatek pohonných hmot a civilních automobilů během 2. světové války v USA, kde si lidé auta vzájemně půjčovala. Dříve bylo velkou výhodou soužití v malých komunitách, kde panovala přirozená důvěra, která je nutná k ochotě sdílet své prostředky. Díky nutnosti stěhování se do větších měst za prací se enormně zvýšil tzv. anonymizační efekt a tím rostla nedůvěra, která bránila ve sdílení. Transakce a interakce realizované ve městech mají krátkodobější a více jednorázový charakter než interakce v malých, pevněji spjatých komunitách (Marek a kol., 2017).

Popularitu sdílené ekonomiky, zapříčinily hlavně ekonomické krize a období nedostatku, což vedlo lidi ke sdílení svých statků. Dle Marka za popularitou stála recese z let 2008 a 2009, která způsobila nejvýznamnější pokles ekonomické aktivity, blahobytu a nárůst nezaměstnanosti od hospodářské krize v 20. století 30. let. Tento ekonomický šok kromě nezpochybnitelných negativ přinesl i tlak na inovace a strukturální změny. Dostupnost zboží dlouhodobé spotřeby se v těchto letech pro řadu lidí snížila. Jejich vlastníci naopak vítali možnost krátkodobého pronájmu (Marek a kol., 2017).

K rozvoji sdílené ekonomiky velice přispělo zpřístupnění internetu pro širokou veřejnost. U nás byl například historicky poprvé spuštěn internet v dřívějším Československu 13. února 1992 v Praze na ČVUT. Společnosti Apple, Microsoft a Google se zasloužily o to, že vyvinuly technologie, které umožnily používat internet v mobilu, a díky tomu bylo možné obchodovat odkudkoliv.

2.5 Sdílená ekonomika

Sdílená ekonomika funguje na principu zapůjčování čehokoli na dobu určitou. Díky tomu člověk většinou sníží své náklady, jelikož se používá tzv. P2P neboli peer to peer, což umožňuje komunikaci přímo mezi dvěma uživateli bez prostředníka. Pojem se užívá u finančních půjček, [P2P lending], v čisté podobě by se jednalo o půjčky přímo mezi lidmi bez účasti banky (Veber a kol, 2016).

U spoluspotřebitelství se nachází tři hlavní figuranti, a to poptávající, který má zájem o pronájem, nabízející neboli pronajímatel a v neposlední řadě platforma, na které se obchod domlouvá. U sdílené ekonomiky se nejvíce využívají online platformy. Dle Vebera je sdílená ekonomika ekonomický model, kdy se prostřednictvím technologických platform propojují dodavatelé ochotní pronajmát svá aktiva se spotřebiteli, kteří mají zájem o dočasné použití

těchto aktiv. Aplikace pro mobilní telefony jsou typickým nástrojem pro přístup k technologické platformě propojující spotřebitele s dodavatelem (Veber a kol., 2016).

Jde v zásadě o horizontální občanskoprávní vztahy dvou či více nepodnikajících fyzických osob – spotřebitelů. Sdílená ekonomika může mít různé formy, proto mohou fyzické osoby zakládat sdružení, či spolek, který slouží k uspokojení potřeb všech svých členů. Nejvyskytovanější formou se ukazuje vlastnictví majetku fyzickou osobou, která dočasně svůj majetek nevyužívá, anebo plně nevyužívá jeho kapacitu, tudíž za úplatku nechává svůj majetek využívat jinou osobu. Primárním cílem je poplatit náklady za provoz, nikoliv zisk (Pichrt, Boháč, Morávek, 2017).

Pod pojmem sdílená ekonomika se skrývá řada alternativních výrazů. Příkladem z angličtiny jsou collaborative consumption, ondemand economy, collaborative economy atd. Sdílená ekonomika disponuje mnoha jmény, ale všechna spojuje jeden společný znak a to, že se jedná o dočasný nevlastnický přístup ke statkům, při kterém se spoléhá na internet (Pichrt, Boháč, Morávek, 2017).

Dle Botsmanové je možné fungování sdílené ekonomiky, pokud je splněno pět klíčových kritérií:

- Hlavní podnikatelský záměr zahrnuje používání nevyužitých nebo nedostatečně využívaných aktiv
- Společnost by měla mít jasné poslání založené na hodnotách a měla by být postavena na smysluplných principech, včetně transparentnosti, lidskosti a autenticity, které tvoří krátkodobá i dlouhodobá strategická rozhodnutí
- Nabízející by měli benefitovat z poskytování zákazníkům příležitost mít ekonomicky a společensky lepší život
- Poptávající by měli benefitovat ze schopnosti získávat zboží a služby efektivněji
- Podnikání by mělo být postaveno na distribuovaných tržištích nebo decentralizovaných sítích, které vytvářejí pocit sounáležitosti, kolektivní odpovědnosti a vzájemného prospěchu prostřednictvím komunity, kterou budují (Botsman, 2015).

Sdílená ekonomika, jak už je napsáno v úvodu, není nic nově objeveného, ve své podstatě jde o půjčování jakýchkoliv věcí. Přesná definice sdílené ekonomiky neexistuje, jelikož je mnoho pohledů a definic na dané téma.

Jedna z definic je, že sdílená ekonomika je způsob ekonomického uspořádání, ve kterém účastníci sdílejí přístup k výrobkům nebo službám, spíše než individualitu vlastnictví (Botsman, R. 2010).

The sharing economy is the value in taking underutilized assets and making the accessible online to a community , leading a reduced need for ownership of those assets (Stephany, A. 2015). V překladu: Sdílená ekonomika je hodnota nevyužitých aktiv, která je zpřístupněná online komunitě, což vede ke snížení potřeby vlastnictví těchto aktiv.

2.6 Rozmach sdílené ekonomiky

V moderní společnosti se o rozmach sdílené ekonomiky nejvíce zasloužily vyspělé moderní technologie, které umožňují využívání služeb spoluspotřebitelství komukoliv kdo vlastní chytrý telefon. Ovládání je uživatelsky velmi přívětivé a zákazník dokáže vše v pohodlí zařídit a zároveň kontrolovat. Z hlediska poskytovatele služeb je sdílená ekonomika jednoduchou možností vydělání peněz. V dnešní době jsou navíc tyto technologie velice dostupné na pořízení, a už nejsou drahou záležitostí. Žijeme v historicky jedinečné době, dnes se můžete žít prakticky vším, co si dokážete představit, jelikož v posledních 5 až 10 letech technologie neuvěřitelně poskočila dopředu (Cantwell, 2013). Díky sdílení by také mělo docházet k zefektivnění využívání zdrojů. Jelikož populace se neustále zvětšuje a s tím souvisí zvyšování blahobytu a také vytváření tlaku na užívání omezených zdrojů. Popularita spoluspotřebitelství by mohla zajistit udržitelný vývoj společnosti a planety. Neméně důležitý důvod pro využívání těchto služeb, je i sociální rozměr v podobě vyšší míry socializace a sblížení lidí v anonymních velkoměstech. Jízda s Uber je méně formální a uvolněnější než jízda běžným taxíkem a stejně tak je méně formální a přátelštější ubytování přes Airbnb (Pichrt, Boháč, Morávek, 2017). Neméně důležitým faktorem je ekonomické hledisko, využívání služeb a statků sdílené ekonomiky je levnější než pořizování si vlastního majetku, či placení za tradiční služby. Dalším faktorem je možnost přivýdělku nebo hlavního výdělku v podobě velmi flexibilní práce (Pichrt, Boháč, Morávek, 2017).

2.7 Platformy sdílené ekonomiky

Online platformy hrají ve sdílené ekonomice největší roli, jelikož spojují uživatele s poskytovateli a umožňují transakce mezi nimi. K rozmachu platformem nejvíce pomohl internet spolu s chytrými telefony, kvůli jednoduchému ovládnutí a dostupnosti a v neposlední řadě díky tzv. big data. Stát by měl podporovat elektronickou komunikaci a elektronickou evidenci transakcí a inspirovat se příklady ze zahraničí pro využití tzv. big data. Anonymizované údaje, poskytnuté digitálními platformami, mohou pomoci jak státním orgánům, tak i municipalitám při různých analýzách a přípravě podkladů pro různá rozhodnutí, zejména v oblasti dopravy či ubytovacích služeb (Hospodářská komora České republiky, 2018).

Velkou roli v online světě hraje důvěra, která tvoří základ pro pracovněprávní a mezilidské vztahy. Platformy musejí zajišťovat určitou míru digitální důvěry, jelikož skrze sdílenou ekonomiku poskytovatelé půjčují svůj majetek cizím lidem a jejich uživatelé nemusejí věřit transparentnosti poskytovatele. Dle Pichrta, zde platformy typicky používají jako určitý autoregulační prvek systémy vzájemného hodnocení spokojenosti uživatelů i poskytovatelů s průběhem transakcí, které tak slouží jako indikátor pro další osoby (Pichrt, Boháč, Morávek, 2017).

Platformy převážně zastupují roli zprostředkovatele, ale mohou zastupovat i jiné role. Poskytovatel i uživatel mohou využívat různé funkce. Tyto základní funkce umožňují jednoduché a standardizované uzavírání smluv, prostřednictvím kterých může jakýkoli

pracovník a jakýkoli uživatel během pár minut vytvořit elektronický vztah (Pichrt, Boháč, Morávek, 2017).

Ve sdílené ekonomice tvoří platformy dvě hlavní skupiny. První skupinu tvoří kapitálové platformy, kde se sdílí určité statky. V této kategorii bychom našli Airbnb poskytování ubytování, anebo například Zonky zajišťující P2P půjčky. Ve druhé skupině jsou pracovní platformy, které sdílejí poskytování služeb.

The new share-based businesses are bolstered and built on social media. Using Web-enabled mobile networks, they can define and deliver highly targeted, very personal goods and services at the right time and location (Gansky, L. 2012). V překladu: Nové podniky založené na sdílení jsou posíleny a postaveny na sociálních médiích. Pomocí mobilních sítí s webovým připojením mohou definovat a dodávat vysoce cílené, velmi osobní zboží a služby ve správný čas a na správném místě.

2.8 Odvětví sdílené ekonomiky

V posledních letech zažila sdílená ekonomika obrovský rozmach v celosvětovém měřítku, a nevyjímaje Českou republiku, kdy nejvíce je využívána v hlavním městě a ve větších krajských městech. Sdílená ekonomika nejvíce figuruje v sektorech ubytování, dopravy a financí. Spoluspotřebitelství se využívá i v jiných odvětvích jako například služby doučování, poradenství a úklid. Lidé si také sdílejí různé předměty, nejčastější je to oblečení, nářadí či elektronika nebo sportovní náčiní. Sdílet se mohou i zaměstnanci, což spočívá v tom, že jedna pracovní síla na plný úvazek zaměstnance je sdílena více zaměstnavateli (Pichrt, Boháč, Morávek, 2017).

Největší využití sdílené ekonomiky nacházíme hlavně v dopravě. Celosvětově známá společnost Uber nabízí alternativu ke klasické taxislužbě, kdokoliv, kdo má k dispozici auto a má řidičské oprávnění, se může prostřednictvím Uber stát smluvním řidičem (Marek a kol., 2017).

Hned po dopravě bychom našli největší využití sdílené ekonomiky ve sdíleném ubytování. Platforma Airbnb umožňuje aktivovat ubytovací zdroje, jako jsou prázdný pokoj, byt, chatka či dům (Chovanculiak, 2020).

Ve finančním sektoru bychom se setkali s takzvaným crowdfundig, který ale neznamená sdílení v pravém slova smyslu, jelikož platformy většinou pouze zprostředkovávají finanční toky mezi investory a dlužníky (Marek a kol., 2017).

2.9 Subjekty sdílené ekonomiky

Zprostředkovatelé poskytují propojení nabízejících a poptávajících v rámci sdílené ekonomiky. Zprostředkovatelé zajišťují dostatečnou nabídku sdílení a zároveň musejí stále vyhledávat další nabídky sdílení, zabezpečují rychlou, snadnou a spolehlivou kapacitu mezi potencionálními partnery a také zajišťují a případně vynucují kontroly uzavřených kontraktů. Zprostředkující subjekt zabezpečuje spojení vlastníků a spotřebitelů obvykle prostřednictvím digitální platformy (Úřad vlády České republiky, 2017). Poskytovatelem

služeb nebo statků je osoba, která vlastní nebo disponuje aktivy, zdroji, časem či dovednostmi a aktivně je sdílí za účelem přivýdělku nebo snížení svých nákladů (Úřad vlády České republiky, 2017). Dle analýzy úřadu vlády ČR je uživatelem osoba, která využívá služeb poskytovaných poskytovatelem (Úřad vlády České republiky, 2017).

2.10 Legislativní zákony související se sdílenou ekonomikou

Český právní systém zatím nedisponuje v zákoně s pojmem sdílená ekonomika. Hlavním důvodem, proč to způsobuje je to, že jde relativně o novinku a legislativa vždy reaguje se zpožděním. Neznamená to, ale, že lidé pohybující se v oblasti sdílené ekonomiky nemusejí dodržovat žádné zákony. Marek a kolektiv odkazuje na následující zákony (Marek a kol., 2017):

- ❖ zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník,
- ❖ zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání,
- ❖ zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů,
- ❖ zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu,
- ❖ zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru,
- ❖ zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele,
- ❖ zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže
- ❖ zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (Zákony pro lidi, 2021).

2.11 Regulace sdílené ekonomiky

V běžných společnostech se reguluje klasickými regulativními nástroji, jako například vyhláškami či zákony, ale u sdílené ekonomiky se tyto regulace zatím neobjevují. Hlavním cílem regulace je ochrana spotřebitele, ale u sdílené ekonomiky se spíše zabývá dopadem na ekonomiku jako celku. Regulace obecně ale může znamenat bariéru pro vstup do daného odvětví, a to zejména pokud je spojena s podmínkou získání povolení ke konkrétní činnosti (Marek a kol., 2017). Dle Pichrta by se regulace měla omezit na zajištění zákonného zdanění, ochrany spotřebitelů, pracovní právní a sociální pozice pracovníků a zabránění diskriminaci či jiným negativním dopadům, a zároveň musí podporovat ekonomický a technologický rozvoj a ne ho omezovat (Pichrt, Boháč, Morávek, 2017).

Ukazuje se, že největší problémy jsou při poskytování ubytování a dopravy. Některé státy se proto rozhodly pro zavedení novel a zákonů, které jsou schopné regulovat tyto sektory. Pro poskytování krátkodobého pronájmu mají nejpřísnější podmínky Paříž, Santa Monica a Barcelona. Například jednou z těchto regulací ve světě je povinná registrace hostitele dle daných zákonů, který znemožňuje pronajímat byt déle než 60 dní ročně. Porušení těchto nařízení je legislativně ošetřeno peněžními postihy (Tun, 2020).

2.12 Daňové hledisko sdílené ekonomiky

U spoluspotřebitelství není vždy jednoznačné, jestli se jedná o sdílení, podnikání či sdílenou ekonomiku. Pokud se jedná o jednorázovou činnost s tím, že není za tuto činnost poskytnuta úplata, tak se může z hlediska soukromého práva jednat o společenskou úsluhu (Pichrt, Boháč, Morávek, 2017).

Bohužel se toto nedá jednoznačně určit jako sdílená ekonomika, protože se nenaplnuje základní rys ekonomiky a to, že nedochází k úplatnosti. K tomu, aby docházelo ke sdílené ekonomice, musí být sdílení jednorázový čin a musí poskytovatel dostat úplatu. Dle Boháče by měla být rysem sdílené ekonomiky úplatnost (Pichrt, Boháč, Morávek, 2017).

Pokud poskytovatel nenabízí služby či majetek za účelem zisku tak z hlediska občanského zákoníku se nejedná o podnikání. Hlavním motivem ekonomické činnosti je generování zisku (Pichrt, Boháč, Morávek, 2017).

Problém nastává, když poskytovatel zároveň využívá a sdílí svůj majetek, ale má z něho příjem. Díky této sporné situaci, by se mohlo jednat o sdílenou ekonomiku v níž se podniká, jelikož majitel svůj majetek sám používá. Dle Boháče je jedním z charakteristických rysů sdílené ekonomiky skutečnost, že osoba vlastní určitý statek tento statek dále sama užívá (Pichrt, Boháč, Morávek, 2017).

2.13 Rozsah sdílené ekonomiky

Sdílená ekonomika je převážně prováděna soukromě, proto je velice těžké odhadnout velikost, zatím nezabírá velký podíl na trhu, ale v některých odvětvích získává na síle. Mezi hlavní sektory se řadí ubytování, doprava, finanční půjčky a různé druhy služeb. Sem patří například služby pro domácnosti až po profesionální služby.

Sharing economy hasn't impact on GDP. This is because purchasing and selling of secondhand goods between private individuals is merely a change in the ownership of goods, not production of a new good, and therefore does not contribute as a factor to boost GDP (Yamasawa, 2018). V příkladu: dle Yamasawy sdílená ekonomika nemá vliv na HDP. Důvodem je, že nákup a prodej použitého zboží probíhá mezi soukromými osobami a jedná se pouze o změnu vlastnictví zboží, nikoli výrobu nového zboží, a proto nepřispívá jako faktor ke zvýšení HDP. Dle Marka je sdílená ekonomika velmi perspektivní a inovativní odvětví, byť se na českém HDP podílí zatím jen v rozmezí 0,02 až 0,04 %. Vzhledem k nominálnímu HDP roku 2017 (odhad Deloitte) se jedná o 0,9 až 2 miliardy korun. Potenciální velikost sdílené ekonomiky ČR byla odhadnuta v rozmezí 0,51 % až 1,19 % HDP (Marek a kol., 2017).

2.14 Výhody sdílené ekonomie

Z hlediska makroekonomie nabízí sdílená ekonomika nové možnosti a pohled na propojení nabídky a poptávky. Případný zájemce má díky připojení k internetu možnost sledovat neustále aktualizovanou nabídku včetně všech informací z kteréhokoliv místa, které mu vyhovuje a poskytuje co nejvíce pohodlí. Obchodník má díky stejným technologiím více

možností v nabídce a oslovení potencialních zájemců. Díky sdílené ekonomice se ještě více zefektivňuje práce s využitím zdrojů. Kdokoliv se může připojit a využívat vybrané zdroje ve chvíli, kdy je první uživatel nepotřebuje. Tyto postupy vedou k růstu HDP – lepší využití financí, produktů či vytěžování práce. Pomocí teze o růstu HDP v rámci sdílené ekonomie nemusíme více vyrobit, abychom mohli více využít. Sdílená ekonomika má značně nižší náklady spojené s transakcemi a může i podpořit klesání nezaměstnanosti. Sdílená ekonomika ovšem může podporovat růst zaměstnanosti a výkonů, vzniká nový sektor služeb, který může být též zaměstnavatelem a to je sektor zprostředkovatelů, operátorů, kteří vyvíjejí, zdokonalují a provozují platformy pro sdílení výrobků a služeb (Veber a kol., 2016).

Z pohledu mikroekonomie je sdílení prostředek k získání zážitků, pokud je subjekt zákazníkem. Z hlediska poskytovatele je sdílená ekonomika možnost přivýdělku, či využití volného času k nabývání zkušeností z různých profesí (Sundararajan, 2017). Sdílená ekonomika je lehký způsob, jak začít podnikat s minimální administrativní náročností (Hospodářská komora České republiky, 2018). Dle Hortona jsou nejvíce benefitujícími lidmi ve sdílené ekonomice ti, kteří mají měsíční výdělek pod mediánem. Pro méně výdělečné se objevila možnost krátkodobého pronájmu produktů, které by si jinak nemohli dlouhodobě dovolit. Sdílení se také jeví, jako možnost navýšení příjmu domácností (Horton a kol., 2019).

2.15 Nevýhody sdílené ekonomie

Mezi nevýhody sdílené ekonomie patří hlavně to, že nevytváří nové zákazníky, pouze přebírá část stávajícího trhu a to ovlivňuje zbytek ekonomie. Nejvíce lidé zneužívají sdílenou ekonomiku k obcházení regulací podnikání a vyhýbají se placení daní. Dle Boháče bude v praxi pak docházet k případům, kdy se osoby budou záměrně snažit klasifikovat příjem jako příjem z nájmu namísto příjmu ze samostatné činnosti, aby se vyhnuly povinnosti evidovat tržby (Pichrt, Boháče, Morávek, 2017). Dalším příkladem zneužívání regulací je neplacení poplatků za ubytování, kdy je povinnost tyto poplatky platit i v případě krátkodobého pronájmu (Valentová, 2018). Obcházení této regulace vyřešila novela platná od 1.1.2020. Novela zavedla poplatek z pobytu, který nahradil stávající poplatky za lázeňský nebo rekreační pobyt a z ubytovací kapacity. Novému poplatku podléhá krátkodobý pobyt za úplatku bez ohledu na to, kde je poskytnut nebo jaký má účel (Žurovec, 2019).

Z hlediska mikroekonomie dává sdílená ekonomika dohromady dvě anonymní osoby a tak je přítomno riziko ohledně bezpečnosti plateb či nedostatečném standardu nabízených služeb nebo produktů. Poskytovatelé platform se snaží mapovat nespokojenost svých klientů, v aplikacích je prostor, kde mohou nespokojení klienti sdělit své negativní zkušenosti, incidenty apod. (Veber a kol., 2016). Další nevýhodou sdílené ekonomie je fakt, že lidem, kteří se v ní pohybují neposkytuje jistoty. Dle Chovanculiaka chtějí lidé, aby jim sdílená ekonomika garantovala minimální mzdu a proplácela nemocenské, chtějí mít nárok na placenou dovolenou, povinné přestávky a další sociální výhody (Chovanculiak, 2020).

2.16 Hlavní zástupci sdílené ekonomie v Praze

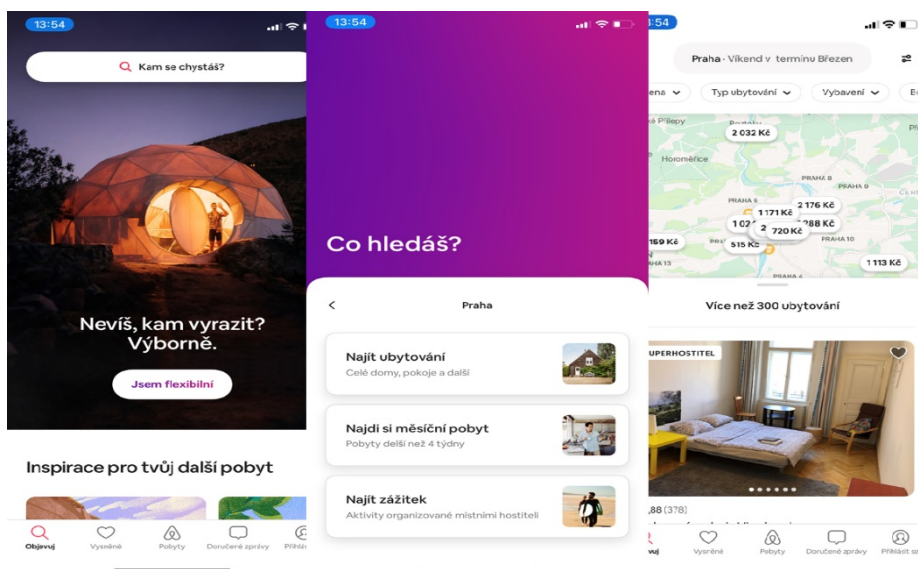
2.16.1 Airbnb

Airbnb se zabývá alternativním způsobem ubytování. V této službě se zjednodušeně jedná o pronajmutí části obytných prostor pronajímatele například pokoj, část domu nebo celý byt. Hlavními zájemci o tyto služby jsou v první řadě turisté, lidé na pracovních cestách a další. Jejich primárním cílem je úspora finančních prostředků, přičemž jsou ochotni vzdát se služeb a pohodlí hotelů. Airbnb funguje na principu webové platformy. Tato webová stránka propojuje poskytovatele bytových prostor se zájemci o nocleh z různých zemí po celém světě. Je tak možné navštívit jiné země či města a bydlet mezi klasickou zástavbou či v centru města mimo známe turistické destinace zastavěné hotely a přilehlými obchody mířící právě na turisty.

Platforma byla založena roku 2008 v San Francisku třemi zakladateli - Nathanem Blecharczykem počítačovým programátorem a dvěma designéry Brianem Cheskyem a Joem Gebbiahem. Ve svých počátcích byla služba zdarma, ale brzy svůj nápad zpoplatnily a to 3% od hostitele a 6-12% od hosta.

V hlavním městě České republiky disponuje platforma víc než 300 místy k ubytování. Velkou většinu klientely tvoří hlavně turisté, ale díky situaci kolem onemocnění COVID-19 je mnoho prostorů nevyužitých.

Společnost Airbnb začínala jako internetová stránka s databází uživatelů, kteří nabízejí svou nemovitost nebo část nemovitosti pro ostatní uživatele k ubytování. Uživatel se musí nejdříve registrovat ať už na internetových stránkách nebo v aplikaci, která je dostupná pro zařízení s operačním systémem Android a IOS. Pro registraci potřebuje uživatel pouze e-mailovou adresu a telefonní číslo. Zákazník má na výběr z hlavních a vedlejších filtrů hledání svého ideálního ubytování. Mezi hlavní patří zejména výběr destinace, termínu ubytování, délka pobytu a počet ubytovaných osob. Mezi vedlejší jsou řazeny cena, typ nemovitosti a velká řada vybavení ubytování od klimatizace, přes WI-FI až po kuchyňské spotřebiče. Po výběru vhodného ubytování zašle klient žádost o rezervaci ubytování, kterou musí hostitel potvrdit. Po potvrzení obdrží zákazník bližší informace k praktickým otázkám ohledně ubytování jako je příjezd, předání klíčů od nemovitosti, možnost parkování a další. Zákazník má po celou dobu před příjezdem a po dobu pobytu možnost hostitele kontaktovat pomocí internetového prostředí nebo aplikace a vyjasnit si doplňující dotazy. Hostitel musí poskytnout základní informace o ubytování, adrese, kde se ubytování nachází, termín dostupnosti ubytování a fotografie nabízené nemovitosti.

Obrázek 1-Aplikace Airbnb (vlastní zpracování)

Zákazník i hostitel zadává po odjezdu zákazníka z nemovitosti tomu druhému hodnocení, které má vliv na jejich celkové hodnocení. Čím lepší je hodnocení, tím větší je pravděpodobnost, že další protějšek si je vybere pro ubytování. Airbnb může také ze špatných hodnocení vyvodit sankce či kompenzace.

2.16.2 Uber

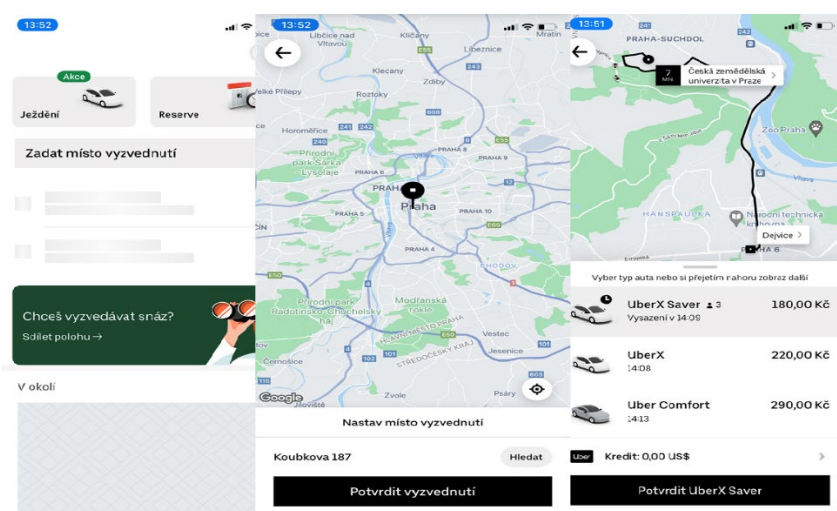
Společnost Uber nabízí služby v oblasti přepravy osob. Ve zjednodušeném podání se jedná o alternativní možnost standardní taxi služby. Uber se však snaží cílit mezi řidiči především na soukromé osoby, kteří mají řidičský průkaz a vlastní vozidlo. Uber tak v jednotlivých státech naráží na legislativní potíže, protože ve většině zemí je provozování taxi služby podmíněno právními předpisy. Uber pro své fungování využívá aplikaci prostřednictvím, které propojuje řidiče nabízející přepravu s osobami mající zájem o přepravu z místa A do místa B. Společnost Uber se stala jedním z předních poskytovatelů přepravy osob.

Společnost však u tohoto záměru nezůstala a snaží se být lídrem v inovacích přepravních služeb. Postupně tedy přišla s několika variacemi jejich služeb jako je například Uber Eats – přeprava a distribuce potravin mezi restauracemi a spotřebitelem. Tato služba, ale v roce 2020 ukončila svoji působnost v Praze, jelikož se nedokázali poprat s konkurencí a tak dodržet nastavené cíle (Mediar.cz, 2020). Dále pak prémiovou verzí přepravy osob, která spočívala ve vyšších sazbách za km, na oplátku byl zákazník přepraven vozidly známějších značek do určitého roku stáří vozidla, tuto variantu využívala především movitější klientela. O standardní služby pak projevovali zájem běžní občané ve chvílích, kdy chtěli přepravit na jiné místo a sazby taxikářů byly z jejich pohledu příliš vysoké.

Další výhodou Uberu je, že se zákazníci nemusí obávat podvodných řidičů jako u standardní taxi služby, řidič Uberu musí být registrovaný, a průběh celé jízdy je monitorován. Řidič Uberu nemůže oproti standardnímu řidiči taxi služby nabrat

zákazníka tzv. z ulice. V konečném důsledku se tak několik řidičů taxi služeb spojilo se zmíněným Uberem a využívali benefity obou možností přeprav osob.

Společnost Uber vyvinula dvě aplikace, které jsou vzájemně kompatibilní. První aplikace je pro zákazníky, kterou si může stáhnout kdokoli okamžitě do svého telefonu. Aplikace podporuje operační systém Android a IOS. Aplikace je uživatelsky velice přívětivá, stačí se pouze zaregistrovat, zadat místo vyzvednutí nebo sdílet svoji polohu a zadat cílovou destinaci. Platba probíhá buď automaticky strhnutím z karty, nebo může zákazník na konci své cesty zaplatit hotově. Druhá aplikace je pro řidiče, která taktéž podporuje operační systém Android a IOS. Aplikace pro řidiče je trochu složitější, jelikož řidič využívá aplikaci pro tzv. nabrání zákazníka a zároveň platbu, kde buď využije GPS navigaci Uber, nebo je po celou dobu jízdy přeměrován do aplikace Waze, což je aplikace s GPS navigací. Pro získání přístupu do aplikace se musí řidič registrovat. V registraci musí řidič zadat základní údaje o sobě, o stavu vozidla, přičemž musí splnit minimální požadavky a získat licenci pro řidiče taxi.

Obrázek 2-Aplikace Uber pro uživatele (vlastní zpracování)

2.16.3 Bolt

Společnost Bolt dříve známá pod jménem Taxify je přepravní platforma nejvíce využívaná v evropských státech. Bolt byl založen Markusem Villigem v roce 2013 v Tallinnu v Estonsku. Bolt je největším a přímým konkurentem přepravní společnosti Uber. Jejich hlavní cíle se zaměřují na rychlost, efektivitu, ale především bezpečnost. Všechny tyto atributy využívají pro přepravy ve větších městech po celé Evropě. Aktivita společnosti Bolt se rychle šíří především v Evropě a Africe. Do platformy společnosti Bolt investovalo několik slavných a úspěšných společností jako jsou Daimler, Didi Chuxing, Korelya Capital a spoluzakladatel TransferWiseu Taavet Hinrikus.

Bolt je rozšířen ve 35 zemích a její služby využilo přes 30 milionů cestujících. Platforma má přes 1 milion partnerských řidičů (Bolt.eu, 2020). I Bolt se zaměřil na rozšíření svých služeb a to především v doručování potravin „Bolt food“. Dále se také zaměřil na doručování zboží vozidly svých řidičů.

2.16.4 **Rekola**

Firma Rekola vznikla v České republice roku 2013, jejím zakladatelem je Vítek Ježek. Hlavním impulsem pro založení této společnosti bylo porovnání s jinými evropskými metropolemi. V Praze, na rozdíl od jiných měst chyběl společnosti krátkodobý pronájem bicyklů. Služba nabízí starší cyklistická kola repasovaná do provozuschopného stavu. Tyto kola jsou přebarvena do charakteristické růžové barvy, díky které jsou kola jasně viditelná a odlišitelná od konkurenčních společností.

Společnost Rekola funguje přes mobilní aplikaci. V této aplikaci uživatel vidí polohu bicyklů v okolí, dále pomocí aplikace uživatel zajistí vypůjčení a na závěr skrz aplikaci i zaplatí.

Vedení firmy Rekola poskytla anonymizovaná data svých zákazníků několika městům. V Praze na základě těchto dat společnost IPR zabývající se infrastrukturou zlepšila podmínky cyklistům jako například jízdní pruhy, cyklostezky a také stojany kol na frekventovaných místech.

2.16.5 **BeRider**

Společnost BeRider byla založena v roce 2019. Tato společnost se zabývá v první řadě půjčováním elektrických skútrů v hlavním městě České republiky. BeRider se také zabývá půjčováním cyklistických kol, avšak to je pouze doplňková služba pro jejich zákazníky. Tato firma byla založena společností Škoda Auto DigiLab. BeRider funguje skrz aplikaci. Zájemce o vypůjčení skútru se do aplikace zaregistruje a následně pomocí aplikace vypůjčí konkrétní skútr či kolo. Pomocí aplikace také na konci své jízdy zaplatí.

2.16.6 **Lime**

Společnost Lime je původem ze Spojených států amerických, její založení proběhlo v roce 2017. Společnost se orientuje na krátkodobé zapůjčení elektrických koloběžek. Již rok od vzniku této společnosti nabídla firma Lime své služby i na českém trhu, konkrétně tedy od roku 2018. Charakteristické koloběžky Lime s rozřízlou limetkou v logu byla k vidění pouze v Praze. Bohužel se společnost Lime rozhodla v březnu roku 2020 stáhnout z českého trhu a to z důvodu pandemie COVID 19, aby zamezili šíření virů. Lime fungovala přes mobilní aplikaci, v níž uživatel po registraci viděl elektrické koloběžky k zapůjčení ve svém okolí. Skrze aplikaci si zájemce o zapůjčení odemkne možnost použití elektrické koloběžky, a jak je již obvyklé pomocí aplikace po ukončení používání za službu zaplatí.

2.16.7 **Zonky**

Společnost Zonky vznikla v roce 2014 v podobě inovačního fondu Home Credit Lab N.V, což je dceřiná společnost Home Credit. Zonky se zabývá půjčováním lidem a funguje na principu P2P úvěrování. Půjčování závisí na sdílení peněz přímo mezi lidmi. Společnost je článkem mezi investory a žadateli o peníze. Zonky je hlavním konkurentem bankovního sektoru, jelikož využívá nebankovní formu úvěrování.

K zprostředkování peněz využívá webovou platformu díky tomu si je možné půjčit peníze odkudkoliv a kdykoliv. Vztah mezi investory a žadateli o půjčku je zcela anonymní a zaštitěný pojištěním, které chrání obě strany. Velkou výhodou nebankovního úvěru tkví v nízké úrokové sazbě a možnosti využití půjčky na cokoliv.

Investory na druhé straně láká vysoký úrok ve výši 4,4% a nízké riziko díky vysoce diverzifikovanému portfoliu.

2.17 Ekologie ve sdílené ekonomice

Ekologie jde ruku v ruce se sdílenou ekonomikou. Jelikož se ekologie stala trendem 21. století, mnoho lidí se snaží šetřit naši planetu. Díky tomu, že všechny neobnovitelné zdroje jsou vyčerpatelné tak se sdílení zdá jako dobré řešení. Sdílením se šetří zdroje a je to i praktické řešení.

Přírodní zdroje se dělí na neobnovitelné a obnovitelné. Neobnovitelné přírodní zdroje jsou zdroje, které se vyskytují v konečných objemech. Pokud lidé takové zdroje spotřebují, nemohou je znovu vytvořit. Příkladem takových zdrojů jsou ropa, uhlí, přírodní plyn, zlato, titan. Budou-li tyto zdroje spotřebovány, bude velice obtížné najít za ně adekvátní náhradu. Obnovitelné přírodní zdroje jsou zdroje, které mohou být používány opakovaně, aniž by jich ubývalo pro budoucí užití. Patří mezi ně například moře, řeky, jezera, vítr, sluneční svit, rostliny, divoká zvířata a půda (Jurečka V. a kol., 2013)

Na druhé straně pro klasické fungování ekonomiky není sdílená ekonomika dobrý směr. Zde se snažíme, aby lidé co nejvíce prodávali a nakupovali, což ústí ve vlastnictví.

2.18 Dopady COVID-19

Sdílená ekonomika zažila rozkvět hlavně v posledních letech, technologický pokrok umožnil užívání věcí bez vlastnictví. Bohužel pandemie COVID-19 ukázala, že sdílení není ve všech ohledech nejlepší variantou. V období nákazy COVID-19 jsou firmy zatíženy jak časově tak finančně pravidelnými desinfekcemi svých zařízení v krátkém časovém intervalu, tak aby nemohlo dojít k přenosu nákazy prostřednictvím jejich majetku či službami. Například díky poklesu cestování není možné stoprocentně využívat sdílené byty a to díky vládním nařízením. Některé společnosti tuto ránu neunesly a musely ukončit své působení na trhu. Naopak v případech sdílení zcela bezkontaktních přístrojů k přepravě osob jako jsou například elektrická kola či skútry roste poptávka. Mnoho jedinců, kteří v minulosti tyto služby nevyužívali zejména z důvodu, že upřednostňovali MHD nebo taxi služby, raději v takovýchto případech využijí přepravu bez kontaktu s dalšími osobami. Velký dopad tak pociťují i služby sdílené přepravy jakou jsou výše zmínění Uber nebo Bolt, díky strachu lidí z přenosu nákazy nemají tolik zákazníků. Proto jsou tyto společnosti nuceny inovovat a rozšiřovat své služby například na doručování potravin či zboží. Jedinou možností takovýchto společností, které se zabývají sdílením, je tedy se přizpůsobit aktuálnímu dění a eliminovat finanční dopady na co nejnižší možnou úroveň.

3 Vlastní práce

3.1 Úvod vlastní práce

Na poli sdílené ekonomie je nepřehledné množství odvětví, ve kterém se dá podnikat. Nejčastěji se můžeme setkat s podnikáním v oblastech od ubytování, přepravy osob, dovozkovými službami až po sdílení oblečení či sdílení nářadí. Největší podíl na sdílené ekonomice má právě podnikání v přepravě osob. Analytická část bakalářské práce se zabývá tím, zda je možné vstoupit na trh s novým podnikem. Případová studie zkoumá společnost Uber, na které budou demonstrovány předpoklady na vstup s novým podnikem na trh v oblasti sdílené přepravy.

3.2 Společnost Uber

Veškeré informace, které jsou uvedené v kapitolách níže, jsou čerpané z veřejně dostupných dat.

Česká pobočka společnosti Uber byla založena v Praze roku 2013. Samotnou službu spustila až v srpnu roku 2014. Firma má své sídlo v hlavním městě České republiky, konkrétně v městské části Karlín, kde si pronajímá kancelářské prostory. Společnost je dceřinou společností Uber International Holding B.V. a mateřskou společností celé skupiny je Uber Technology Inc. Vstupní kapitál české pobočky byl 200 000,-Kč od mateřské společnosti. Jelikož v první účetní uzávěrce české pobočky nefigurují žádné záznamy o odkoupení softwaru, tak lze předpokládat, že počáteční investice při založení podniku byly téměř zanedbatelné.

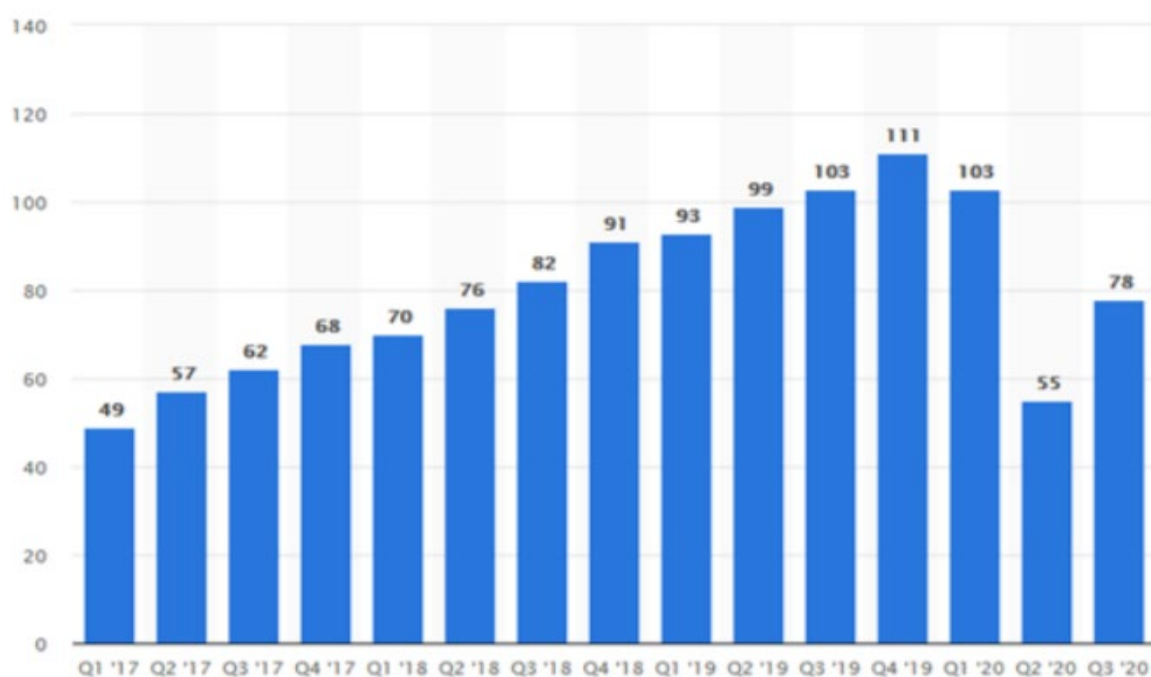
Podnik vydělává na podílu z ceny přepravy, přičemž 70-80% z jízdného obdrží řidiči a zbylá procenta získává společnost Uber. V roce 2016 společnost uváděla, že spolupracuje s více než 1 000 aktivních řidičů. O rok později, tedy v roce 2017 se počet spolupracujících aktivních řidičů zdvojnásobil na 2 000. Vzhledem k takto rapidnímu meziročnímu nárůstu aktivních řidičů se dá předpokládat, že tento trend bude nadále pokračovat. Společnost Uber tak velice napomáhá rozkvětu ekonomiky.

První službou, kterou společnost Uber nabídl pražským občanům a turistům Prahy byla „UberBlack“, která se zabývá přepravou vozidly v kategorii limuzín, tedy vyšší třída vozidel. Po uvedení společnosti na trh začalo vedení české pobočky vnímat potenciál pro rozšíření svých služeb. Uber tedy začal spouštět další své standardní služby jako „UberPOP“, který cílí primárně na cenu, nevýhodou této služby jsou řidiči, kteří mají starší typ vozidel. Další službou byla „UberSelect“, jakási meziúroveň mezi „UberPOP“ a „UberBlack“. Řidiči „UberSelect“ mají zánovní vozy střední třídy. V tabulce níže je uveden ceník služeb v Praze:

	UberPOP	UberSelect	UberBlack	Běžné taxi
Cena za 1 kilometr	9,9,- Kč	13,- Kč	27,- Kč	24,- Kč
Cena za 1 minutu	3,- Kč	4,50,- Kč	6,- Kč	0,- Kč
Nástupní sazba	25,- Kč	30,- Kč	40,- Kč	40,- Kč
Minimální jízdné	55,- Kč	60,- Kč	150,- Kč	-
Z letiště do centra	300,- Kč	400,- Kč	650,- Kč	450,- Kč

Tabulka 1-Ceník služeb Uber (Ubertaxi.cz, 2021)

Tendence využitelnosti služeb společnosti Uber uvádí graf níže, kde je uveden celosvětový nárůst zákazníků v rozmezí let 2017-2020 rozdělen do čtvrtletí. Z grafu je patrné, že dopady celosvětové pandemie se odrážejí i na tomto odvětví.

Graf 1-Počet uživatelů služby Uber na celém světě v rozmezí let 2017-2020 v mil.

(Statista.com, 2021)

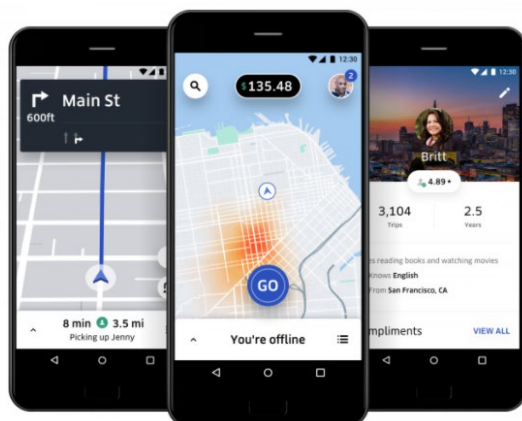
Jelikož je česká pobočka Uber dceřinou společností nadnárodní korporace, byly počáteční investice nízké. Aplikace byla již vytvořena a investice spočívala pouze v implementování služby na český trh. Při založení firmy byl uváděn jen jeden zaměstnanec z nejnovějších informací vyšlo najevo, že aktuálně má česká pobočka společnosti Uber 8 zaměstnanců. Z těchto skutečností vyplývá, že mzdové ani vývojářské náklady nedosahovaly vysokých nákladů. Ze získaných informací lze vyvodit, že pro nový podnik by bylo velice těžké proniknout na trh. Vstupní náklady by byly mnohem vyšší, než tomu je u představené společnosti Uber. Hlavním ukazatelem pro získání nových klientů a řidičů je cena služby jak pro zákazníka, tak pro řidiče. Nový podnik by musel dokázat snížit náklady tak, aby dokázal konkurovat cenou nebo obětovat část své provize. S ohledem na vysoké vstupní investice by se ale návratnost při takovémto kroku výrazně prodloužila. Zároveň při aktuálním dění ve světě s rostoucími náklady na nová vozidla a pohonné hmoty je šance na snížení nákladů mizivá.

3.3 Aplikace společnosti Uber

Společnost Uber funguje na principu mobilních aplikací. Konkrétně vyvinula dvě kompatibilní aplikace, první je pro řidiče, kteří realizují přepravy osob a druhá je pro zákazníky, kteří přes aplikaci poptávají přepravu na požadované trase.

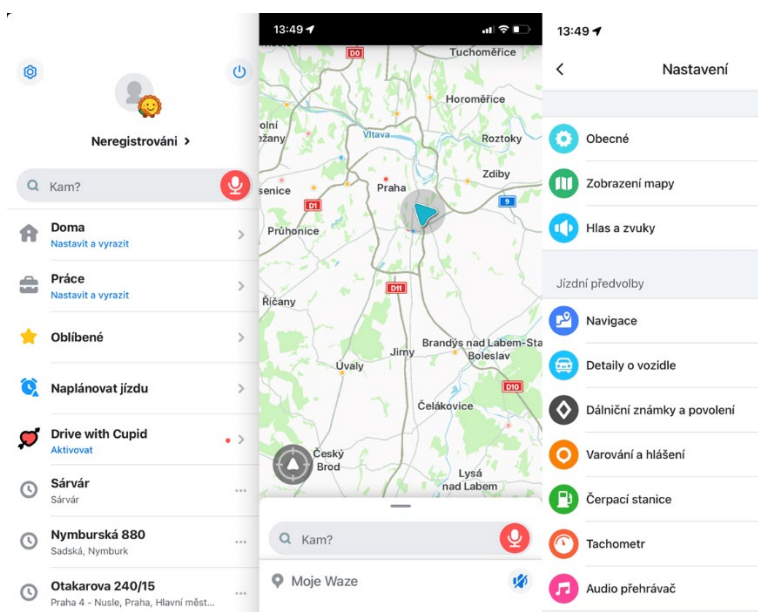
U zákazníků je v první řadě potřeba, aby si potenciální klient aplikaci stáhnul. Ta je dostupná, jak pro mobilní telefony se systémem Android na Google play, tak pro mobilní telefony se systémem IOS v App store. Následně se musí zákazník registrovat, stačí mu k tomu e-mailová adresa, na kterou obdrží potvrzovací e-mail. Poté co je zákazník registrován může plně využívat aplikaci, kam zadá místo vyzvednutí, buď ručně, nebo sdílením polohy a zadá cílovou destinaci. Po zadání těchto základních údajů se zákazníkovi ukáže nabídka vozidel včetně finální ceny za přepravu. Na zákazníkovi je, aby si vybral preferovaný typ přepravy s ohledem na to, jakým způsobem se chce přepravit. Hlavní rozdíl je v kvalitě vozidel, velikosti a také rychlosti přistavení. Po výběru zákazníka se řidiči objeví v jeho aplikaci nabídka k realizaci přepravy, a je na řidiči, zda má o přepravu zájem či nikoliv. Pokud má zájem, tak přijde zákazníkovi potvrzení o tom, že vozidlo je již na cestě k němu. Celou dobu, než řidič přijede na místo vyzvednutí, ho může zákazník sledovat na mapě, která ukazuje řidičovu vzdálenost a odhadovaný čas příjezdu. Také je již uvedeno jméno řidiče, SPZ pro kontrolu před nástupem, značka a typ vozidla. Po příjezdu by si měl zákazník ověřit SPZ vozidla. Po nástupu se vydá řidič do cílové destinace. Jakmile je přeprava dokončena, je s ohledem na volbu zákazníka buď stržena částka za přepravu z jeho kreditní, či debetní karty, v opačném případě zákazník zaplatí hotově. Po vystoupení může zákazník ohodnotit přepravu, řidiče nebo dát zpětnou vazbu.

U řidičů je postup před první jízdou o poznání složitější, stejně jako u zákazníka je prvním krokem stáhnutí aplikace pro příslušné zařízení, ať už na Google Play nebo App store. Po registraci do aplikace se musí řidič před první jízdou prokázat občanským průkazem nebo pasem s datem narození pro ověření minimálního věku, platným řidičským průkazem, průkazem řidiče taxislužby (pokud ji řidič nemá, Uber mu pomůže ji získat, jde pouze o podání přihlášky s fotografií, registraci vozidla se kterým chce přepravy realizovat a zaplacení správního poplatku) a profilovou fotkou řidiče, která je využita v profilu řidiče. Ze strany Uberu jsou uvedeny minimální požadavky na vozidlo a to: alespoň 4 dveřové vozidlo vyrobené po roce 2000, dobrý technický stav a minimálně 5 bezpečnostních pásů. Pokud vozidlo tyto požadavky splňuje, tak musí řidič odeslat pomocí aplikace kopii velkého technického průkazu, doklad o pojištění vozidla a výpis z evidence vozidel taxislužby.

Obrázek 3-Aplikace Uber pro řidiče (Uber.com, 2018)

Po nahrání všech dokumentů a registrace je řidič připraven k realizaci první přepravy. Po zadání cesty od zákazníka a zvolení typu vozidla, do kterého spadá vozidlo řidiče se mu načte nabízená trasa včetně odměny za přepravu. Uber se snaží některé přepravy zatraktivnit a tak nabízí bonusy pro řidiče, pokud splní některá kritéria například potvrzení 5 jízd v řadě, být aktivní po určitou dobu a další. Naopak za odmítání většího množství nabídek přeprav se odměna pro řidiče snižuje. Po akceptaci přepravy aplikace nabídne řidič buď využití vlastní GPS nebo přeměrování do aplikace Waze, která řidiče naviguje na místo vyzvednutí, po vyzvednutí musí řidič potvrdit nástup klienta v aplikaci Uber. Po úspěšném dokončení jízdy řidič buď obdrží platbu za přepravu, nebo musí převzít hotovost. Stejně jako zákazník, může řidič zákazníka ohodnotit.

Obrázek 4-Aplikace Waze (vlastní zpracování)

Pro nový podnik by to tedy znamenalo investovat do vývoje aplikace, která by dosahovala stejných kvalit a byla by kompatibilní s nejvíce využívanými operačními systémy Android a IOS. Nový podnik by musel vynaložit velké finanční náklady a čas, přičemž by prodělával během vývoje aplikace.

3.4 Legislativní regulace sdílené přepravy osob v České republice

Sdílená přeprava nabízí spotřebitelům služby prostřednictvím P2P, které je poskytováno online platformami. Tento inovativní obchodní model narušil klasické fungování průmyslových odvětví. Společnost Uber, čelí spoustě otázek ohledně legislativy hlavně z toho důvodu, že v současné době neexistují žádné regulace sdílené ekonomiky. Technologie se neustále vyvíjejí a tím napomáhají rozvoji v sektoru sdílené ekonomiky. S tímto tempem rozvoje, ale nedokáže legislativa udržet krok. Dle analýzy sdílené ekonomiky provedené Sekcí pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR je sdílená ekonomika v mnoha ohledech živelným fenoménem, který vznikl, roste a vyvíjí se navzdory současnému právnímu řádu a regulatornímu prostředí (Analýza sdílené ekonomiky a digitálních platforem, 2017).

Hlavním problémem neregulování sdílené ekonomiky je nevymahatelnost, jenž způsobuje rozmach šedé ekonomiky. V teoretické rovině představuje sdílená ekonomika možnost, jak dále maximalizovat využití ladem ležících statků, stejně tak dobře však může při neodpovídajícím právním zakotvení a nemožnosti efektivně vymáhat již stanovená pravidla poskytovat prostor pro rozvoj šedé ekonomiky či regulatorní arbitráže (Analýza sdílené ekonomiky a digitálních platforem, 2017).

Regulační orgány by měly být schopny regulovat sdílenou přepravu, aby provoz služeb byl zároveň výhodný pro zákazníky, ale i pro řidiče. Sdílená ekonomika vyplňuje díru na trhu, které využívají hlavně uživatelé, kteří sdílí své statky, u kterých nemají stoprocentní využití. Optimální regulace v moderním státě je, a i nadále by měla být tvořena jednoznačnými pravidly na trhu (tzv. level playing field) včetně stabilních cen, které dokáží plynule spojit nabídku a poptávku a nevytvářejí díry na trhu či nedostupnost služby (Analýza sdílené ekonomiky a digitálních platforem, 2017).

Pro začínající podnikatelé v oblasti sdílené ekonomiky je tato situace velice výhodná, jelikož stát není legislativně schopný regulovat toto odvětví. Zároveň je ale toto odvětví velice probíráno právě z důvodu nedostatečné regulace. Dalším rizikem pro nově vzniklý podnik by byla nastalá situace v případě, že by se státním orgánům podařilo nastavit regulace pro sdílenou ekonomiku.

3.5 Analýza trhu

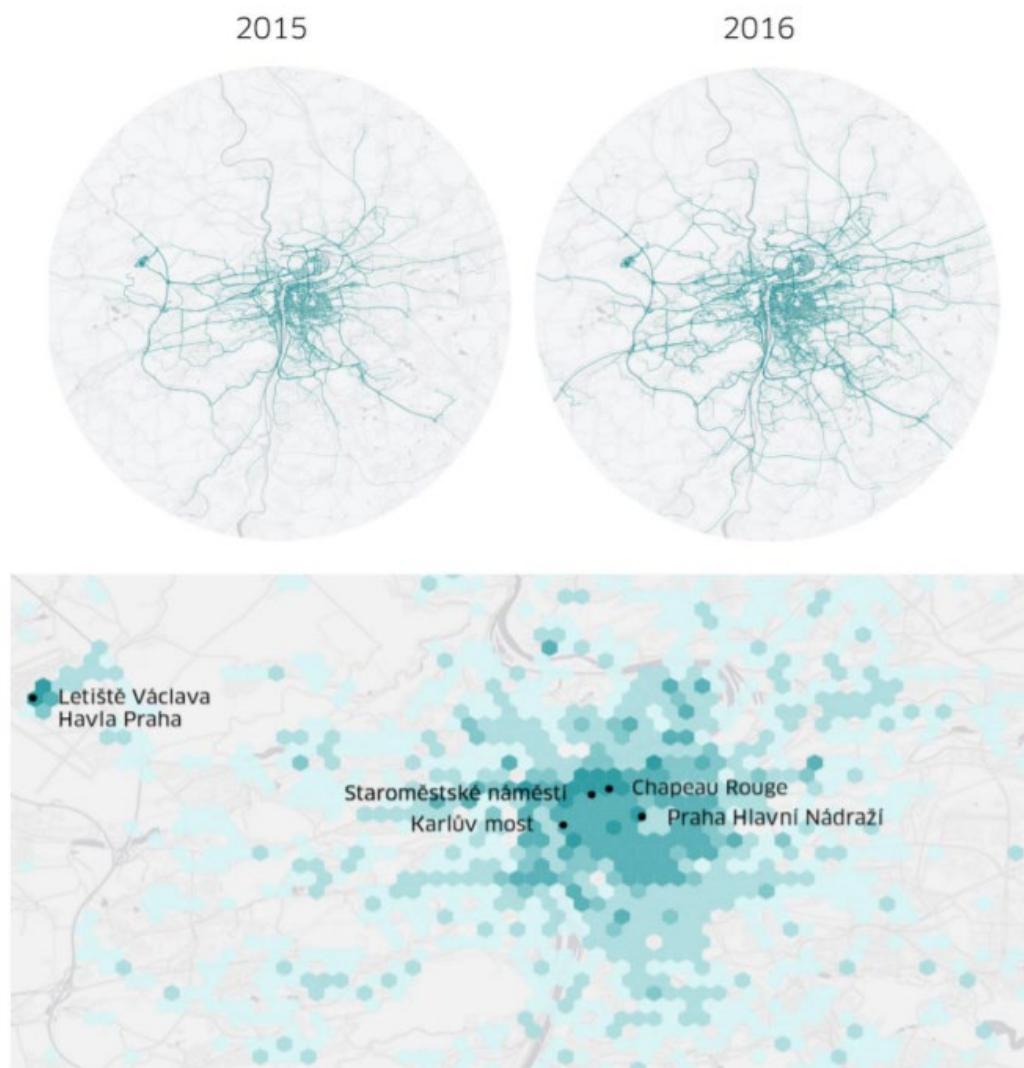
3.5.1 Využití Uber v Praze

Společnost Uber sdílela v roce 2017 informace o využívání jejich služeb v Praze a došla k závěrům, že služby využívá 400 000 uživatelů, přičemž jednou za tři měsíce služby využívá alespoň 177 000 uživatelů, jedná se hlavně o turisty, kteří mají s aplikací zkušenosti ze zahraničí. Společnost měla 2 000 řidičů, ale pro 90% z nich nešlo o jediný zdroj příjmu. Z informací, které společnost uvádí, lze vyzorovat, že meziroční nárůst jízd byl 340%. (Analýza sdílené ekonomiky a digitálních platforem, 2017). Veškeré využití informace, zobrazuje tabulka níže:

Metrika	Kategorie	Hodnota	Popis
Aktivních zákazníků	poptávka	177 000	jedineční uživatelé, kteří za poslední tři měsíce uskutečnili jízdu v Praze
Aktivních řidičů	nabídka	2 000	jedineční řidiči, kteří uskutečnili 4+ jízd v Praze v posledním měsíci
Počet zemí původu návštěvníků	turismus	78	počet zemí původu zákazníků, kteří uskutečnili jízdu v posledních třech měsících
Počet jednosměrných jízd	životní prostředí	0,27	počet jednosměrných jízd v posledních třech měsících
Průměrný předpokládaný čas příjezdu	kvalita	Pod 4 minuty	průměrný čas příjezdu na všech zobrazeních jízd v minulých třech měsících
% jízd s předpokládaným časem dojezdu do 10 minut	kvalita	0,95	procento dokončených jízd s očekávaným časem příjezdu pod deset minut na všech zobrazeních v posledních třech měsících
% jízd s předpokládaným časem dojezdu do 20 minut	kvalita	0,99	procento dokončených jízd s očekávaným časem příjezdu pod dvacet minut na všech zobrazeních v posledních třech měsících

Tabulka 2-Využití služeb Uber v Praze (Analýza sdílené ekonomiky a digitálních platforem, 2017)

Z obrázků níže lze jednoznačně určit, že nejvíce přeprav je uskutečňováno mezi pražským letištěm a centrem Prahy a v rámci centra samotného. Tato zjištění potvrzují, že platforma Uber je nejvíce využívána zahraničními turisty (Analýza sdílené ekonomiky a digitálních platforem, 2017). Hlavní trasy a nejvytíženější body v Praze při využívání aplikace Uber demonstrují následující obrázky:

Obrázek 5-Hlavní trasy řidičů a nejvytíženější body společnosti Uber (Analýza sdílené ekonomiky a digitálních platforem, 2017)

Právě znalost aplikace je v tomto ohledu klíčová, Uber má několik jazykových variací a jeho zákazníci jsou na aplikaci zvyklí z předchozích cest nebo domova. Pro nově vzniklou společnost v Praze by bylo velmi složité marketingově zaujmout turisty ze zahraničí tak, aby ve svých zařízeních měli aplikaci, kterou mohou využít pouze na omezeném území, kde se pohybují nepravidelně v některých případech pouze 1x za život. Potenciálem by bylo cílit na turisty z České a Slovenské Republiky, kteří Prahu navštěvují častěji.

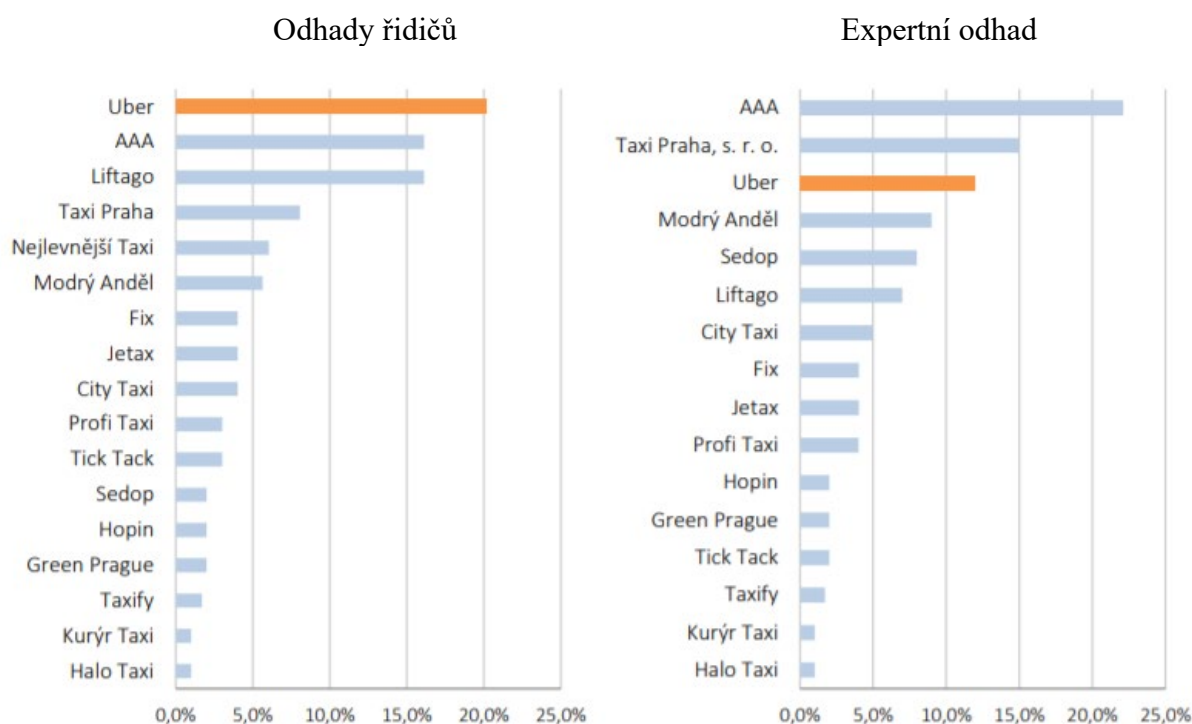
3.5.2 Konkurence společnosti Uber v Praze

Největší konkencí společnosti Uber kromě klasické taxislužby jsou společnosti Liftago a Bolt(Taxify) (Ubertaxi.cz, 2021). V tabulce níže můžeme porovnat nabízené služby společností Uber, Liftago a Bolt(Taxify):

	Uber	Liftago	Bolt (Taxify)
Aplikace zdarma	Ano	Ano	Ano
Aplikace v češtině	Ano	Ano	Ano
Geolokace	Ano	Ano	Ano
Objednání předem	Ano	Ne	Ne
Cena za 1 kilometr	9,90,- Kč	20,- Kč	8,90,- Kč
Cena za 1 minutu	3,- Kč	0,- Kč	3,50,- Kč
Nástupní sazba	25,- Kč	40,- Kč	30,- Kč
Vyšší ceny ve špičce	Ano	Ne	Ne
Platba kartou	Ano	Ano	Ano
Platba v hotovosti	Ano	Ano	Ano
Řidič s taxikářskou koncesí	Ne	Ano	Ne
Výběr řidiče a vozu	Ne	Ano	Ne
Telefonická podpora	Ne	Ne	Ne
Podpora v aplikaci	Ano	Ano	Ano

Tabulka 3-Srovnání služeb Uber, Liftago a Bolt(Taxify) (Ubertaxi.cz, 2021)

Na obrázcích níže jsou vyobrazeny odhady řidičů a expertní odhady tržních podílů firem typu taxi. Z obrázku odhadu řidičů můžeme sledovat, že řidiči sami vnímají služby společnosti Uber jako konkurenceschopné vůči standardním taxislužbám. U expertního odhadu je patrné, že ve vedení stále zůstávají klasické taxislužby, ale v oblasti sdílené přepravy společnost Uber vede nad svými největšími konkurenty. Tato skutečnost je způsobena nižšími cenami na trhu než nabízejí klasické taxislužby. Uber má uživatelsky přívětivou aplikaci, ve které v roce 2018 napravil velký problém s výkyvem cen. V minulosti se ukazovala pouze odhadovaná částka přepravy a zákazník při objednání musel akceptovat fakt, že služba může mít jakoukoliv cenu z rozmezí v aplikaci. Nyní se zobrazuje jen konečná cena a uživatel si může před cestou rovnou vybrat, zda je částku ochotný akceptovat či nikoliv (Analýza sdílené ekonomiky a digitálních platforem, 2017).

Graf 2-Odhady podílů na trhu v Praze v sektoru služeb typu taxi podle odhadu řidičů a expertního odhadu (Analýza sdílené ekonomiky a digitálních platforem, 2017)

Pro nově vzniklou společnost by bylo velice obtížné vyrovnat se s konkurencí na poli nabízených sazeb a kvality služeb. Z výše uvedených informací lze vyčíst, že ani dlouholeté společnosti nejsou schopné reagovat na změnu trhu s ohledem na sdílené vozy, které předčí servisními a provozními náklady. Zároveň nabízené služby jsou na dosti vysoké úrovni a dojezd řidičů je velmi krátký. Zejména v začátku by bylo obtížné tomuto času konkurovat s ohledem na počet řidičů, kteří by s nově vzniklou společností bez minulosti a zázemí byli ochotní spolupracovat.

3.6 Finanční analýza podniku Uber

Informace potřebné k výpočtům byly použity z rozvahy a výkazu zisků a ztrát (v tisících Kč) společnosti Uber z roku 2020.

3.6.1 Velikost podniku

Velikost podniku určují 3 faktory - počet zaměstnanců, velikost ročního obratu a velikost aktiv. Mikropodniky jsou vymezeny jako podniky, které zaměstnávají méně než 10 osob a jejichž roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 2 miliony EUR (Prahafondy.ami.cz, 2009). Uber dle definice výše a dat z rozvahy a výkazu zisku a ztrát patří mezi mikropodniky.

Počet zaměstnanců: 8

Velikost ročního obratu: 35 168,-Kč

Velikost aktiv: 34 102,- Kč

3.6.2 Likvidita podniku

Ukazatel likvidity má za úkol zobrazit schopnost podniku splácet své krátkodobé závazky. Ukazatel likvidity má 3 stupně L1, L2, L3. První stupeň neboli okamžitá likvidita, druhý stupeň neboli pohotová likvidita-tento stupeň nebylo možné vypočítat, jelikož podnik nedisponuje zásobami a třetí stupeň je likvidita celková.

Dle Růčkové likvidita 1. stupně má doporučenou hodnotu v rozmezí 0,9 – 1,1, likvidita 2. stupně má doporučenou hodnotu 1 – 1,5 a likvidita 3. stupně má doporučenou hodnotu 1,5 – 2,5 (Růčková, 2008). Názory na doporučené hodnoty se mezi autory velice liší, tudíž nejde s přesností určit správnou hodnotu. Dle Růčkové, ale společnost Uber nesplňuje kritéria viz níže.

Okamžitá likvidita-L1: $((30\ 954) / 9\ 583) = \underline{3,23}$

Celková likvidita-L3: $((32\ 084) / 9\ 583) = \underline{3,35}$

Výpočty ukazují, že firma je finančně zdravá, ale naznačují neefektivní využívání peněz.

3.6.3 Kapitál podniku

3.6.3.1 Překapitalizování/Podkapitalizování

Dle Otrusinové pokud hodnota převyšuje 1 neboli 100 %, jedná se o překapitalizování a naopak pod 1 se jedná o podkapitalizování (Otrusinová, 2011).

$(7\ 622+23\ 835) / 39 = \underline{806,59}$ -> překapitalizovaný

Ukazatel, který ukazuje násobek krytí dlouhodobých aktiv dlouhodobými pasivy. Společnost Uber je překapitalizována.

3.6.4 Ukazatele rentability

Rentabilita aktiv neboli ROA je ukazatel, který v podniku chceme mít co nejvyšší, čím je vyšší, tím je vyšší výnosnost vloženého kapitálu. Rentabilita tržeb neboli ROS je ukazatel, který říká, jaký podíl zisku připadá na jednu korunu tržeb. Rentabilita vlastního kapitálu neboli ROE je ukazatel, který nám ukazuje celkovou výnosnost vlastních zdrojů (Růčková, 2008).

Rentabilita tržeb ROS:

$$(4\ 180 / 34\ 078) = 0,1227 * 100 = \underline{12,27\%}$$

Rentabilita vlastního kapitálu ROE:

$$2\ 165 / 7\ 622 = 0,2840 * 100 = \underline{28,40\%}$$

Rentabilita aktiv ROA:

$$(2\ 165 + 299) / 34\ 102 = 0,0722 * 100 = \underline{7,22\%}$$

3.6.5 Koeficient samofinancování a věřitelského rizika

3.6.5.1 Koeficient samofinancování

$$7\ 622 / 34\ 102 = 0,2235 * 100 = \underline{22,35\%}$$

Koeficient samofinancování vyjadřuje podíl vlastního kapitálu na aktivech. Tento ukazatel vyjadřuje, jaký podíl aktiv zůstane vlastníkům, pokud firma splatí veškeré závazky. Ukazuje, do jaké míry je schopen krýt svoje aktiva z vlastního kapitálu.

3.6.5.2 Koeficient věřitelského rizika

$$23\ 835 / 34\ 102 = 0,6989 * 100 = \underline{69,89\%}$$

Koeficient věřitelského rizika charakterizuje finanční úroveň firmy. Ukazuje nám míru krytí firemního majetku cizími zdroji. Vyšší hodnoty jsou rizikem pro věřitele, především pro banku. Čím vyšší je hodnota ukazatele věřitelského rizika, tím více je riziko věřitelů a měl by být ideálně nízký. Doplnkový ukazatel je koeficient samofinancování a ten by zase měl být vyšší, dohromady by měli dávat hodnotu 1 (Růčková, 2008).

3.6.6 Úrokové krytí a zatížení

3.6.6.1 Úrokové krytí

$$(4\ 180 + 299) / 299 = \underline{14,9799}$$

Úrokové krytí ukazuje velikost bezpečnostního polštáře pro věřitele. Tento ukazatel informuje, kolikrát převyšuje zisk před odečtením úroků a daní úrokové platby. Doporučená hodnota je 3-4, což nám říká, že provozní hospodářský výsledek by měl být alespoň třikrát větší, než je objem placených úroků (Fotr, Vacík, Souček, Špaček a Hájek, 2012).

3.6.6.2 Úrokové zatížení

$$(299/(4\ 180+299))*100= \underline{6,6756\%}$$

Úrokové zatížení znamená, kolika procent placených úroků odčerpávají veškeré vytvořené odměny pro vlastníky a věřitele. Úrokové zatížení závisí na ziskovosti provozní činnosti, bankovních úvěrech a velikosti jejich úroků. Ideální hodnota je pod 10% a neměla by přesáhnout 40%.

3.6.7 Shrnutí finanční analýzy

Z výše uvedených výpočtů, lze říci, že podnik Uber si vede dobře, může to být tedy pozitivní predikce pro nový podnik.

3.7 Analýza rizik

Na základě SWOT analýzy je provedena analýza rizik. SWOT analýza je zkratkou slov strengths (přednosti = silné stránky), weaknesses (nedostatky = slabé stránky), opportunities (příležitosti) a threats (hrozby). SWOT analýza je analýzou silných a slabých stránek nacházejících se ve vnitřním prostředí firmy a analýzou příležitostí a hrozeb přicházejících z vnějšího prostředí (Jakubíková, 2013). Analýza SWOT vychází z předpokladu, že organizace dosáhne strategického úspěchu maximalizací předností a příležitostí a minimalizací nedostatků a hrozeb.

	Silné stránky - S	Slabé stránky - W
Příležitosti - O	Strategie - SO	Strategie - WO
Hrozby - T	Strategie - ST	Strategie - WT

Tabulka 4-Schéma SWOT analýzy (vlastní zpracování)

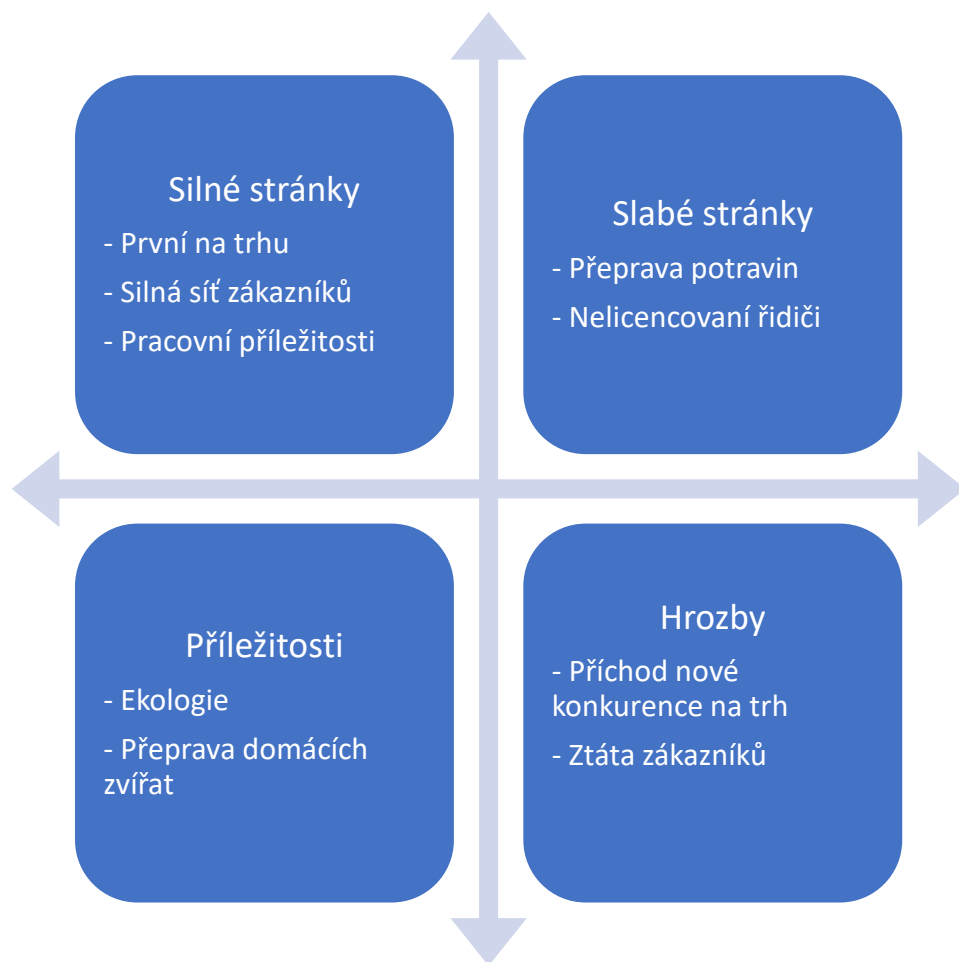
Silnou stránkou společnosti Uber je silná síť zákazníků, které získal především tím, že byl první alternativní možností pro obyvatelé Prahy a turisty ke klasické taxi službě. Ta v hlavním městě České Republiky navíc neměla dobrou reputaci. Noví zákazníci Uberu tak rychle přibývali i s ohledem na svou celosvětovou síť. Uživatelé využívající služeb Uber v kterékoliv zemi, kde již Uber působí mohli skrze svou aplikaci využít službu i v Praze bez potřeby další aktualizace svých účtů. Další silnou stránkou společnosti je poskytování pracovních příležitostí pro příležitostné řidiče, ale i pro řidiče z povolání. K roku 2017 na území Prahy a okolí zaměstnával 2 000 řidičů (Analýza sdílené ekonomiky a digitálních platforem, 2017).

Mezi slabé stránky společnosti patřila přeprava potravin. Uber, se pokusil rozšířit své aktivity v Praze i na rozvoz jídel z restaurací. Bohužel, ale nedokázal reagovat atraktivnější nabídkou na již zavedené konkurenty a po čase musel v roce 2020 svou aktivitu v tomto oboru ukončit (Mediar.cz, 2020). Dalším bodem, který se může jevit jako slabá stránka společnosti Uber jsou nelicencovaní řidiči, kteří nemají zkoušky z místopisu a nemají tak

licenci pro provozování taxi služby. Uber své služby prezentuje jako sdílené jízdy za odměnu. Řidiči často nemají znalost Prahy, ale využívají moderní technologie jako GPS, které je navigují dle přání zákazníka, které zadal při objednávce přepravy. Především tento bod byl velmi diskutován a ze strany taxikářů / taxi služeb připomínán s tím, že za zkoušky z místopisu řidiči platí a z toho důvodu nemohou být jejich služby cenově dostupné, jako služby Uberu.

V souvislosti se silícím tlakem na snižování vypouštěných emisí a také na uhlíkovou stopu vnímá vedení Uberu toto téma jako naprosto zásadní. Proto se rozhodli, že do roku 2040 bude zcela elektrickou a bezemisní platformou. Tento závazek přebírá spousta dalších společností, ale ne s tak ambiciózním plánem a své závazky spíše směřují k roku 2050. Jako další příležitost pro společnost Uber je určitě přeprava domácích mazlíčků. Vzhledem k počtu domácích mazlíčků v hlavním městě stoupají i služby zaměřené právě pro domácí mazlíčky jako jsou salony, hotely, prodejny potřeb a další. Spolu se silící poptávkou společnost Uber spustila službu Uber Pets v prosinci 2021 (Uber.com, 2021).

Největší hrozbou pro společnost Uber se nyní zdá být příchod jiného poskytovatele služeb za srovnatelné ceny. V rámci Evropy a stejně tak Prahy se do jisté míry tímto konkurentem stává společnost Bolt, která však nemá takové zázemí a zákaznickou základnu jako společnost Uber. S touto hrozbou je spojená i další hrozba a to ztráta zákazníků, tomu se Uber snaží předcházet různými marketingovými prostředky, jako jsou určité akce pro řidiče, na kterých je jeho služba založena tak i pro zákazníky. Vzhledem k několikaletému působení můžeme konstatovat, že je jejich strategie stále úspěšná.

Obrázek 6-SWOT analýza podniku Uber (vlastní zpracování)

Ze SWOT analýzy lze konstatovat, že nový podnik by musel využít slabých stránek společnosti Uber, nebo realizovat některou z hrozeb. Na poli přepravy potravin sdílenou službou v Praze je, ale velká konkurence, nelze tedy říci, že by to vedlo k úspěšnosti podniku.

4 Výsledky a diskuse

Z případové studie lze říci, že společnost Uber je na poli sdílené přepravy velmi silným hráčem s nadnárodním zázemím. Podíl společnosti Uber na trhu přepravy osob v roce 2017 činil 20%. Tendence úspěšnosti nadále rostla, pokles mohla společnost zaznamenat s příchodem celosvětové pandemie COVID-19. Hlavní zásluhou úspěšnosti byla již fungující celosvětová síť společnosti Uber, která uvádí, že svoji působnost má již ve více než 10 000 městech po celém světě. Největší částí výdělečnosti firmy jsou právě zahraniční turisté, kteří jsou obeznámeni s fungováním aplikace a mohou jí používat v jakékoliv zemi a nestahovat jiné verze aplikace. I přes velkou konkurenci lze konstatovat, že Uber je jedničkou mezi sdílenými přepravami v Praze. V souvislosti s aktuálním legislativním nastavením České Republiky je pro společnost Uber a nově vznikající podniky v oblasti sdílené ekonomiky situace příznivá.

Z těchto poznatků lze vyvodit závěr, že nový podnik, který by se chtěl zabývat přepravou osob, nemá velké šance na úspěch. Podnik by musel investovat do vývoje aplikace, která by musela poskytovat potřebné a uživatelsky přívětivé rozhraní u klientů a naopak jednoduchou registraci pro nové řidiče s kompletní podporou od výběru nabídek přeprav, přes platbu za přepravu až po navigaci na místo určení. Vývoj samozřejmě není nereálný, ale vynaložené prostředky a čas by se museli projevit na nabízených cenách přeprav klientům. Těmto nákladům se společnost Uber, vyhnula při začátcích podnikání v České republice, protože využila svou aplikaci z jiných států a upravila pouze jazykovou mutaci aplikace. Další velkou překážkou by byla konkurence, jelikož veškeré ostatní firmy jsou celosvětově známé, mají velkou základnu zákazníků, ale nový podnik by byl odkázaný pouze na české zákazníky. Jelikož většina přeprav je využívána právě turisty a to na přepravu mezi pražským letištěm a centrem Prahy, je velice nepravděpodobné, že by si zahraniční turisté stahovali novou českou aplikaci. Tato situace by nastala pouze při nižších cenách a minimálně anglické verzi aplikace. Při stoupajících nákladech na pořízení automobilů a pohonných hmot ve spojení s vysokými vstupními investicemi by firma nemohla nabídnout nižší cenu bez velkých ztrát.

5 Závěr

Tato bakalářská práce se zabývala sdílenou ekonomikou v hlavním městě České republiky Praze, s hlavním zaměřením na sdílenou ekonomiku v dopravě, zejména přepravě osob. Hlavním cílem této bakalářské práce bylo zjistit potenciál pro vstup na trh s novým podnikem, který by mohl úspěšně konkurovat hlavním zástupcům v této oblasti tedy: Uber, Bolt a standardní taxislužba.

V teoretické části této bakalářské práce byly popsány hlavní charakteristiky ekonomie s ohledem na vliv a podíl sdílené ekonomiky. Práce se v teoretické části také zaměřovala na historii sdílené ekonomiky a její rozmach, platformy, oblasti a subjekty sdílené ekonomiky. Nezbytnou součástí v tomto rostoucím odvětví bylo legislativní hledisko a regulace, které postupně některé státy a města zavádějí tak aby i tento směr ekonomie měl nějaké hranice a podmínky pro fungování. Podstatná část teoretické práce se zabývala výhodami a nevýhodami využívání sdílených prostředků jak pro přepravu osob, tak v dalších odvětvích sdílené ekonomiky. Ukázalo se, že výhod je několik, zejména finanční pro soukromé subjekty nebo firmy podnikající v tomto odvětví, na druhé straně jsou tu i nevýhody spojené s používáním osobního majetku dalšími osobami a také nevýhody ve prospěch státu a ekonomie jako takové. Stejně tak se bakalářská práce v teoretické části zabývala představením a popisem hlavních zástupců sdílené ekonomiky v Praze (nejen v dopravě) jako jsou společnosti Uber, Bolt, Airbnb, Rekola a další.

V neposlední řadě se autorka této bakalářské práce věnovala ekologickým dopadům sdílené ekonomie, které se zdají být pozitivní, protože se využívá majetek někoho, kdo ho v danou chvíli nevyužívá, a zákazníci nemají potřebu si tento majetek pořizovat, protože by ho využívali zřídka. Posledním tématem byla otázka posledních měsíců a to dopad pandemie onemocnění COVID-19 na sdílenou ekonomiku. Již v začátku pandemie se ukázalo, že dopad bude velký, i navzdory snahám vlád o zmírnění následků, byl po celém světě pro některé podniky a soukromé osoby dopad drtivý a svou činnost musely ukončit. Na druhou stranu se některým oborům jako je rozvoz potravin a léků nebývale dařilo a stejně tak se rozvíjela sdílená ekonomie v těchto oblastech.

V praktické části bakalářské práce se autorka zaměřila na analýzu hlavního představitele sdílené ekonomiky v dopravě, společnost Uber, podle kterého byl predikován potenciál pro nový podnik. U této společnosti byly představeny hlavní informace, princip fungování a historie Uberu v České republice. Dále se praktická práce věnovala fungování aplikací, které jsou pro přepravu osob touto společností naprosto klíčové, jejich rozdělení mezi uživatele a řidiče, rozdíly v požadavcích při registraci a podmínky pro řidiče. Stejně tak byl popsán celý proces od objednání přepravy až po dokončení jízdy.

V souvislosti s hlavním cílem práce se v praktické části bakalářská práce zaměřila na analýzu trhu, spojeného s využitím Uberu v Praze, také s ohledem na konkurenční společnosti, jejich porovnání služeb a cen přeprav. Z této analýzy vyšlo najevo, že společnost Uber, využívá své silné postavení z důvodu celosvětově sjednocené aplikace, prvenství v oboru a rozsahu nabízených služeb. V některých oblastech se mu však nedaří tak jako konkurenci, například v Praze rozvoz potravin. Zejména v Evropě se společnosti Uber, rodí silný konkurent společnost Bolt. Během porovnání bylo zjištěno, že společnost Uber, nabízí stejně kvalitní služby jako klasické taxislužby, avšak za mnohem přijatelnější cenu. V rámci zpracování ekonomické části se práce zaměřovala na finanční analýzu společnosti

Uber, zejména na kapitál a likviditu společnosti, ukazatel rentability, úrokové krytí a další. Finanční analýza ukázala, že společnost Uber, je silnou a výdělečnou společností v České republice, z čehož se dá predikovat potenciál daného odvětví. Koncem praktické části je analýza rizik, která poukazuje na silné a slabé stránky společnosti Uber a zároveň ukazuje příležitosti a hrozby, kterých by potenciální podnik mohl využít ke konkurenceschopnosti.

Z výsledků práce lze konstatovat, že potenciál pro vstup na trh s novým podnikem je minimální pokud tedy bereme v potaz hlavní cíl podnikání, což je zisk. Na základě výsledků můžeme vyhodnotit, že podnik by musel investovat do vývoje aplikace, která by měla splňovat určitá kritéria nastavená konkurencí. Velkou překážkou se ukazuje i získávání klientů. Fungující podniky mají, již klientelu ze zahraničí, která je zvyklá jejich služby využívat. Jednou z možností, aby byl podnik úspěšný je snížit cenu přepravy, ale z hlediska vysokých nákladů na vývoj aplikace, je toto řešení z podnikatelského hlediska nevyhovující. Z legislativní stránky je vstup na trh možný, jelikož žijeme ve státě, kde podnikat může kdokoli v jakémkoli odvětví bez velkých obtíží.

6 Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje

1. JUREČKA, V. a kolektiv. Mikroekonomie: 2.aktualizované vydání. Praha : Grada Publishing, a.s., 2013. ISBN 978-80-247-4385-1.
2. MILL, J. S. A system of logic., 1844.
3. STEPHANY, A. The Business of Sharing: Making it in the New Sharing Economy. Springer, 2015. ISBN 978-1-137-37618-3
4. ROGERS, R., BOTSCHAN, R. What's mine is yours: the rise of collaborative consumption. 1st ed. New York: Harper Business, 2010. ISBN 00-619-6354-2.
5. SAMUELSON, P., NORDHAUS, W. Ekonomie. 13. vyd. Praha: Nakladatelství Svoboda 1991
6. STONE,B. Uber a Airbnb mění svět. Grada Publishing, a.s., 2019. ISBN 978-80-271-0779-7
7. PICHRT, J., BOHÁČ, R., MORÁVEK, J. (eds.) Sdílená ekonomika – sdílený právní problém? Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, 336 s., ISBN 978-80-7552-874-2.
8. SUNDARARAJAN, A., 2017. The Sharing Economy: The end of employment and the rise of crowd-based capitalism. Massachusetts: The Mit Press. 256 p. ISBN 978-0-262-53352-2.
9. CHOVANČULIAK, R., 2020. Pokrok bez povolení: jak sdílená ekonomika,crowdfunding a kryptoměny změnily svět. Praha: Grada. 272 s. ISBN 978-80-271-1755-0.
10. GANSKY,L. The Mesh-Why the future of Business is Sharing. Portfolio, 2012. ISBN 978-1591844303
11. CANTWELL, M. Vydělávejte na tom, co vás baví, a žijte podle svého. Grada Publishing a.s., 2015. ISBN 978-80-247-5420-8
12. JAKUBÍKOVÁ, D. Strategický marketing: strategie a trendy. Praha: Grada, 2013 ISBN 978-80-247-4670-8
13. RŮČKOVÁ, P. Finanční analýza - metody, ukazatele a využití v praxi. Praha: Grada, 2008
14. OTRUSINOVÁ, M. Finanční hospodaření municipálních jednotek po novele zákona o účetnictví. Nakladatelství C H Beck, 2011
15. FOTR, J., VACÍK, E., SOUČEK, I., ŠPAČEK, M., HÁJEK, S. Tvorba strategie a strategické plánování. Grada Publishing a.s., 2012.

Internetové zdroje

1. Jaknainternat.cz [online]. Datum aktualizace 2. června 2020 [cit. 02. 06. 2020]. Dostupné z: <https://www.jaknainternat.cz/page/1205/historie-internetu/>
2. Sdíleníúbytování.cz [online]. Datum aktualizace 30. října 2020 [cit. 30. 10. 2020]. Dostupné z: <https://www.sdileneubytovani.cz/historie-airbnb/>
3. Airbnb.cz [online]. Datum aktualizace 30. října 2020 [cit. 30. 10. 2020]. Dostupné z: https://www.airbnb.cz/s/praha/homes?tab_id=home_tab&refinement_paths%5B%5D=%2Fhomes&source=structured_search_input_header&search_type=search_query
4. Uber.com [online]. Datum aktualizace 1. listopadu 2020 [cit. 01. 11. 2020]. Dostupné z: <https://www.uber.com/cz/cs/about/>
5. Bolt.eu [online]. Datum aktualizace 1. listopadu 2020 [cit. 01. 11. 2020]. Dostupné z: <https://bolt.eu/cs/press/>
6. Rekola.cz [online]. Datum aktualizace 3. listopadu 2020 [cit. 03. 11. 2020]. Dostupné z: <https://www.rekola.cz/pribeh-rekol>
7. Zonky.cz [online]. Datum aktualizace 3. listopadu 2020 [cit. 03. 11. 2020]. Dostupné z: <https://zonky.cz/>
8. Pujcka-dnes.cz [online]. Datum aktualizace 3. listopadu 2020 [cit. 03. 11. 2020]. Dostupné z: <https://www.pujcka-dnes.cz/zonky-pujcka/>
9. Be-rider.com [online]. Datum aktualizace 5. listopadu 2020 [cit. 05. 11. 2020]. Dostupné z: <https://www.be-rider.com/#how-it-works>
10. Or.justice.cz [online]. Datum aktualizace 5. listopadu 2020 [cit. 05. 11. 2020]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=57537345&subjektId=1047639&spis=1170678>
11. Li.mi [online]. Datum aktualizace 5. listopadu 2020 [cit. 05. 11. 2020]. Dostupné z: <https://www.li.me/cs/about-us>
12. cnn.iprima.cz [online]. Datum aktualizace 9. listopadu 2020 [cit. 09. 11. 2020]. Dostupné z: <https://cnn.iprima.cz/konec-sdilene-ekonomiky-pod-vlivem-koronaviru-se-musi-zmenit-jinak-neprezije-4382>
13. 2.deloitte.com [online]. Datum aktualizace 9. listopadu 2020 [cit. 09. 11. 2020]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/cz/cs/pages/deloitte-analytics/articles/sdilena-ekonomika-studie.html>

14. 2.deloitte.com [online]. Datum aktualizace 9.listopadu 2020 [cit. 09. 11. 2020]. Dostupné z: https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/about-deloitte/COVID-19-ekonomicke_dopady.pdf
15. MAREK, D., FRANČE, V., NĚMEC, P., BOLKOVÁ, E., NOVOTNÁ, K., a KRCHNIVÁ, K., Sdílená ekonomika: Bohatství bez vlastnictví [online]. 2017 [cit. 15.6.2021]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/deloitte-analytics/Sdilena-ekonomika.pdf>
16. BOTSMAN, R., 2015. Defining The Sharing Economy: What Is Collaborative Consumption–And What Isn`t? In: Fastcompany.com [online] [cit. 15.6.2021]. Dostupné z: <https://www.fastcompany.com/3046119/defining-the-sharing-economy-what-is-collaborative-consumption-and-what-isnt>
17. VEBER, J. a kol., 2016. Sdílená ekonomika. [online]. Praha: VŠPP [cit. 15.6.2021]. Dostupné z: <https://www.vspp.cz/wp-content/uploads/2017/05/zprava.pdf>
18. TUN, Z. T., 2020. Top Cities Where Airbnb Is Legal or Illegal. In: Investopedia.com [online]. [cit. 21.7.2021]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/articles/investing/083115/top-cities-where-airbnb-legal-or-illegal.asp>
19. Zakonyprolidi.cz [online]. [cit. 21.7.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/>
20. YAMASAWA, N., 2018. Statistical Understanding of the Sharing Economy. *Special Article 3* [online]. [cit. 21.7.2021]. Dostupné z: https://www.jef.or.jp/journal/pdf/222nd_Special_Article_03.pdf
21. HOSPODÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY a Tomáš PROUZA. Doporučení pro rozvoj sdílené ekonomiky [online]. Praha: Hospodářská komora České republiky, [cit. 21.7.2021]. Dostupné z: https://www.komora.cz/files/uploads/2018/03/20180327_Doporu%C4%8Den%C3%AD-Hospod%C3%A1%C5%99sk%C3%A9-komory-ke-sd%C3%ADlen%C3%A9-ekonomice-1.pdf
22. FILIPPAS, A., HORTON, J.J., a ZECKHAUSER, R.J.. Owning, Using and Renting: Some Simple Economics of the “Sharing Economy” [online] [cit. 21.7.2021]. Dostupné z: <http://john-joseph-horton.com/papers/sharing.pdf>
23. VALENTOVÁ, M., 2018. Sdílená ekonomika z legislativního pohledu. In: Portal.pohoda.cz [online]. [cit. 21.7.2021]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/zakon-a-pravo/legislativa-pro-podnikatele/sdilena-ekonomika-z-legislativniho-pohledu/>

24. ŽUROVEC, M., 2019. Sněmovna schválila novelu narovnávací trh s krátkodobým ubytováním. In: Mfcr.cz [online]. [cit. 21.7.2021]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2019/snemovna-schvalila-novelu-narovnavajici-35473>
25. Prahafondy.ami.cz [online]. [cit. 15. 11. 2021]. Dostupné z: http://prahafondy.ami.cz/cz/oppa/pro-prijemce/325_pomucka-pro-urceni-velikosti-podniku.html
26. Uber.com [online]. [cit. 15.12.2021]. Dostupné z: <https://www.uber.com/cs-CZ/blog/introducing-uber-pets-rides-for-you-and-your-pets/>
27. Uber.com [online]. [cit. 15.12.2021]. Dostupné z: https://www.uber.com/gb/en/about/sustainability/?utm_campaign=Search-google-brand_184_-99_GB-National_e_dsk_acq_cpc_en-gb_BMM&utm_medium=cpc-brand&utm_source=google&utm_term=%2Buber%20%2Beats
28. Mediar.cz [online]. [cit. 17.12.2021]. Dostupné z: <https://www.mediar.cz/uber-eats-v-cesku-konci-kdyz-nejsme-na-trhu-jednicka-ani-dvojka-nema-to-cenu/>
29. Úřad vlády České republiky, 2017. Analýza sdílené ekonomiky a digitálních platform. Praha: Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR. [online]. [cit. 17.12.2021]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha_4_Material_Analyza.pdf
30. Statista.com [online]. [cit. 17.12.2021]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/833743/us-users-ride-sharing-services/>
31. ubertaxi.cz [online]. [cit. 20.12.2021]. Dostupné z: <https://www.ubertaxi.cz/co-je-uber/uberpop-vs-black/>
32. ubertaxi.cz [online]. [cit. 20.12.2021]. Dostupné z: <https://www.ubertaxi.cz/co-je-uber/srovnani-konkurence/>
33. or.justice.cz [online]. [cit. 03.01.2022]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=45196171&subjektId=681028&spis=290712>
34. uber.com [online]. [cit. 31.01.2022]. Dostupné z: <https://www.uber.com/cz/cs/ride/how-it-works/>
35. mesec.cz [online]. [cit. 31.01.2022]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/clanky/v-praze-nove-funguje-uber-taxi-cena-se-uctuje-podle-taxametru/>
36. uber.com [online]. [cit. 31.01.2022]. Dostupné z: <https://www.uber.com/cz/cs/drive/requirements/>
37. airbnb.cz [online]. [cit. 31.01.2022]. Dostupné z: <https://www.airbnb.cz/help/article/576/po%C5%BEadavky-na-hostitele>

38. uber.com [online],[cit. 16.02.2022]. Dostupné z: <https://www.uber.com/en-VE/newsroom/new-driver-app/>

7 Přílohy

ROZVAHA
ve zkráceném rozsahu
k 31. prosinci 2020
(v tisících Kč)

Obchodní firma a sídlo

Uber Czech Republic Technology, s.r.o.
Thámová 166/18, Karlín
186 00 Praha 8
Česká republika

Identifikační číslo

01874845

Označ. a	AKTIVA b	řád. c	Běžné účetní období			Minulé účetní období
			Brutto 1	Korekce 2	Netto 3	Netto 4
	AKTIVA CELKEM	1	41 708	- 7 606	34 102	28 785
B.	Stálá aktiva	2	7 645	- 7 606	39	1 982
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	3	7 645	- 7 606	39	1 982
C.	Oběžná aktiva	4	32 084		32 084	20 707
C.II.	Pohledávky	5	1 130		1 130	20 061
C.II.1.	Dlouhodobé pohledávky	6	310		310	
C.II.2.	Krátkodobé pohledávky	7	820		820	20 061
C.IV.	Peněžní prostředky	8	30 954		30 954	646
D.	Časové rozlišení aktiv	9	1 979		1 979	6 096

Uber Czech Republic Technology, s.r.o.**Rozvaha**

k 31. prosinci 2020

Označ.	PASIVA	řad.	Běžné účetní období	Minulé účetní období
a	b	c	5	6
	PASIVA CELKEM	10	34 102	28 785
A.	Vlastní kapitál	11	7 622	5 457
A.I.	Základní kapitál	12	200	200
A.IV.	Výsledek hospodaření minulých let (+/-)	13	5 257	3 480
A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	14	2 165	1 777
B. + C.	Cizí zdroje	15	23 835	23 328
B.	Rezervy	16	302	683
C.	Závazky	17	23 533	22 645
C.I.	Dlouhodobé závazky	18	13 950	8 950
C.II.	Krátkodobé závazky	19	9 583	13 695
D.	Časové rozlišení pasiv	20	2 645	

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

druhové členění

za rok končící 31. prosincem 2020

(v tisících Kč)

Obchodní firma a sídlo

Uber Czech Republic Technology, s.r.o.

Thámova 166/18, Karlín

186 00 Praha 8

Česká republika

Identifikační číslo

01874845

Označ.		řad.	Běžné účetní období	Minulé účetní období
a	b	c	1	2
I.	Tržby z prodeje výrobků a služeb	1	34 078	51 320
A.	Výkonová spotřeba	2	16 409	27 401
A.2.	Spotřeba materiálu a energie	3	1 061	3 697
A.3.	Služby	4	15 348	23 704
D.	Osobní náklady	5	12 309	16 366
D.1.	Mzdové náklady	6	8 392	11 211
D.2.	Náklady na sociální zabezpečení, zdravotní pojištění a ostatní náklady	7	3 917	5 155
D.2.1.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	8	2 907	2 512
D.2.2.	Ostatní náklady	9	1 010	2 643
E.	Úpravy hodnot v provozní oblasti	10	1 943	2 623
E.1.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	11	1 943	2 623
E.1.1.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku - trvalé	12	1 943	2 623
III.	Ostatní provozní výnosy	13	799	
III.3.	Jiné provozní výnosy	14	799	
F.	Ostatní provozní náklady	15	36	895
F.4.	Rezervy v provozní oblasti a komplexní náklady příštích období	16	- 382	253
F.5.	Jiné provozní náklady	17	418	642
*	Provozní výsledek hospodaření (+/-)	18	4 180	4 035
J.	Nákladové úroky a podobné náklady	19	299	138
J.2.	Ostatní nákladové úroky a podobné náklady	20	299	138
VII.	Ostatní finanční výnosy	21	291	106
K.	Ostatní finanční náklady	22	1 350	165
*	Finanční výsledek hospodaření	23	- 1 358	- 197
**	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	24	2 822	3 838
L.	Daň z příjmů	25	657	2 061
L.1.	Daň z příjmů splatná	26	657	2 061
**	Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	27	2 165	1 777
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	28	2 165	1 777
*	Čistý obrat za účetní období = I. + II. + III. + IV. + V. + VI. + VII.	29	35 168	51 426

Uber Czech Republic Technology s.r.o.

Příloha v účetní závěrce

Rok končící 31. prosincem 2020
(v tisících Kč)

1. Charakteristika a hlavní aktivity

Vznik a charakteristika společnosti

Uber Czech Republic Technology s.r.o. („společnost“) vznikla 18. července 2013 zápisem do obchodního rejstříku vedeného u Městského soudu v Praze pod spisovou značkou 212950, oddíl C. Hlavním předmětem její činnosti je výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona.

Vlastníci společnosti

Akcionáři společnosti k 31. prosinci 2020 jsou:

Uber International Holding B.V.	90,0 %
Uber International B.V.	10,0 %

Sídlo společnosti

Uber Czech Republic Technology s.r.o.
Thámová 166/18, Karlín
186 00 Praha 8
Česká republika

Identifikační číslo

01874845

Jednatelé společnosti k 31. prosinci 2020

FRANCOIS PASCAL CHADWICK
KEIR DEVON GUMBS

Změny v obchodním rejstříku

V roce 2020 nebyly provedeny žádné významné změny do obchodního rejstříku.

2. Obecné účetní zásady, účetní metody a jejich změny a odchylky

Tato individuální účetní závěrka je připravena v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o účetnictví) a s vyhláškou Ministerstva financí České republiky č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, ve znění platném pro rok 2020 (dále jen vyhláška).

Účetní závěrka je sestavena za předpokladu nepřetržitého trvání společnosti.

a) Dlouhodobý hmotný majetek

Dlouhodobý hmotný majetek je evidován v pořizovací ceně. Dlouhodobý hmotný majetek v pořizovací ceně do 40 tis. Kč není vykazován v rozvaze a je účtován do nákladů v roce jeho pořízení.

Uber Czech Republic Technology s.r.o.

Příloha v účetní závěrce

Rok končící 31. prosincem 2020
(v tisících Kč)

V následující tabulce jsou uvedeny metody a doby odpisování podle skupin majetku:

Majetek	Metoda	Doba odpisování
Stavby	Lineární	30 let
Stroje a přístroje	Lineární	8 let

Odpisy jsou ve výkazu zisku a ztráty vykázány v položce „Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – trvalé“.

Technická zhodnocení na najatém hmotném majetku jsou odpisována lineární metodou po dobu trvání nájemní smlouvy nebo po dobu odhadované životnosti, a to vždy po tu, která je kratší.

b) Přepočty cizích měn

Majetek a závazky pořízené v cizí měně se oceňují v českých korunách v kurzu platném ke dni jejich vzniku a k rozvahovému dni byly položky peněžité povahy oceněny kurzem platným k 31. prosinci vyhlášeným Českou národní bankou.

Realizované i nerealizované kurzové zisky a ztráty se účtují do finančních výnosů nebo finančních nákladů běžného roku. V průběhu roku společnost účtuje pouze o realizovaných kurzových ziscích a ztrátách.

c) Účtování výnosů a nákladů

Výnosy a náklady se účtují časově rozlišené, tj. do období, s nímž věcně i časově souvisejí.

d) Daň z příjmů

Daň z příjmů za dané období se skládá ze splatné daně a ze změny stavu odložené daně.

Splatná daň zahrnuje odhad daně vypočtený z daňového základu s použitím daňové sazby platné v první den účetního období a veškeré doměrky a vratky za minulá období.

Odložená daň vychází z veškerých dočasných rozdílů mezi účetní a daňovou hodnotou aktiv a pasiv, případně dalších dočasných rozdílů (daňová ztráta), s použitím očekávané daňové sazby platné pro období, ve kterém budou daňový závazek nebo pohledávka uplatněny.

O odložené daňové pohledávce se účtuje pouze tehdy, je-li pravděpodobné, že bude v následujících účetních obdobích uplatněna.

e) Klasifikace závazků

Společnost klasifikuje část dlouhodobých závazků, bankovních úvěrů a finančních výpomocí, jejichž doba splatnosti je kratší než jeden rok vzhledem k rozvahovému dni, jako krátkodobé.

3. Pohledávky a závazky z obchodních vztahů

Společnost neeviduje pohledávky s dobou splatnosti delší než pět let.

Společnost neeviduje závazky s dobou splatnosti delší než pět let.

Uber Czech Republic Technology s.r.o.

Příloha v účetní závěrce

Rok končící 31. prosincem 2020
(v tisících Kč)

4. Zaměstnanci a vedoucí pracovníci

Průměrný přepočtený počet zaměstnanců v roce 2020 byl 8 (2019 – 9).

5. Informace o spřízněných osobách

V roce 2020 a 2019 neobdrželi členové řídicích, kontrolních a správních orgánů žádné zálohy, závdavky, zápůjčky, úvěry, přiznané záruky a jiné výhody.

K 31. prosinci 2020 vykazovala společnost zápůjčku za spřízněnou osobou ve výši 13 950 tis. Kč, která je splatná 31. prosince 2021 (2019 – 8 950 tis. Kč).

6. Závazky nevykázané v rozvaze

- a) Společnost má v pronájmu kancelářské prostory. K 31. prosinci 2020 je smlouva uzavřena na dobu určitou do 30. září 2023. Celková výše budoucího závazku neuvedeného v rozvaze do doby ukončení činí 3 472 tis. Kč.
- b) Společnost neměla k 31. prosinci 2020 a 2019 další majetek a závazky (peněžní a nepeněžní povahy), které nejsou vykázány v rozvaze.

7. Významná následná událost

K datu 24. května 2021 byl z funkce jednatele odvolán pan Francois Pascal Chadwick.

K datu sestavení účetní závěrky nejsou vedení společnosti známy žádné další významné následné události, které by ovlivnily účetní závěrku k 31. prosinci 2020.

Sestaveno dne: 31. května 2021

jednatel